

F37047

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD**A keresztény nemzeti gondolat hírnöke**

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 7. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. július

Új testvérvárosunk: Pilzno

PILZNO

A májusi gyomai fürdőavatásra felkereste városunkat a pilznoi polgármester és delegációja azzal a szándékkal, hogy testvérvárosi kapcsolatot vegyen fel Gyomaendrőddel. A vendégek szemmel láthatólag jól érezték magukat. Vízszontlátogatásra hívtak meg bennünket. Így látogatott el Lengyelországba egy kilenc fős delegáció Dr. Dávid Imre polgármester úr vezetésével. A delegáció tagjai voltak még: Dr. Csorba Csaba jegyző, Jenei Bálint és Czibulka György képviselők, Fülöp Istvánné és Farkas Zoltánné általános iskolai igazgatók, Fehér Ildikó és Máté Tímea, a Hi-

vatal munkatársai és Iványi László plébános.

Az első nap programja üzemlátogatások voltak. Megmutatták az AKPIL mezőgazdasági gépgyártó üzemet, a LIMBA bútorszalont, valamint a TAURUS húsüzemet. Mindhárom üzemet csodálattal néztük, de különösen lenyűgözte a magyar delegációt a nyugati színvonalú húsüzem. Mindhárom üzemet magántulajdonban van.

Másnap megmutatták a wieliczka-i sóbányát és Krakkó főterét. Este tábornál kötetlen beszélgetés következett. Itt felvette a személyes kapcsolatot a jövőbeni együttműködés reményében a két iskolaigazgató az ottani igazgatókkal.

Vasárnap szentmisén vettünk részt, és megtekintettünk egy hatalmas parkban helyreállított kastélyt, mely most öregek otthona.

Ezután következett utunk legfontosabb része. A magyar delegáció hoteljának éttermében rendkívüli ülést tartott a pilznoi képviselőtestület. Ott felolvasásra került lengyel és magyar nyelven - a nálunk már elfogadásra került - megállapodás. A lengyel képviselőtestület egyhangúlag elfogadta, és ünnepélyes keretek között József Chmura és Dr. Dávid Imre polgármesterek aláírták a testvérvárosi megállapodást.

Nagyon pozitív benyomást tett ránk az, hogy Lengyelország fejlődik, épül, szépül. Rend, tisztaság, a házak köré nyíló és az ablakok virágokkal díszítve. A városházán, a főtéren és a hotelban magyar zászló is lenggett.

Testvérvárosi szerződés

A meglévő kapcsolatok elmélyítését és erősítését szolgáló célból Gyomaendrőd (Magyarország) és Pilzno (Lengyelország) a következő partneri és együttműködési szerződést köti meg.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az együttműködés Gyomaendrőd és Pilzno között a kibővült Európai Unió népeinek békés egymás mellett élését erősíti. Ezzel a kapcsolattal is hozzá szeretnénk járulni ahhoz, hogy az egységes Európát erősítsük. A következőkben egyezünk meg:

A lehetőségekhez mérten mindkét településen elősegítjük kulturális, gazdasági, turisztikai és a sport területén a kapcsolatok kiépítését. Ezen belül különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fiatalok és a családok egymás közötti kapcsolat felvételét elősegítsük. Ezt a következőképpen kívánjuk elérni:

- A települések delegációinak kölcsönös látogatása
- Egyesületek és szervezetek találkozója
- Kulturális együttműködés (kiállítás, előadás, zene és egyéb)
- Turisztikai aktivitások, sportversenyek
- Gazdasági területen történő együttműködés és infrastruktúra-fejlesztés

Mindkét település elkötelezi magát arra, hogy ezen aktivitásokat a lehetőségekhez mérten pénzügyileg is támogassa.

A mindenkori találkozásokat mindkét településen a városfejlesztési bizottság és egy megalakítandó szervezet fogja irányítani. Ezekről a rendezvényekről időben támogatni kell egymást.

Olyan rendezvényeken, amelyek nyilvános helyen kerülnek megrendezésre minden esetben kifejezésre kell juttatni az együttműködési szándékot.

Pilzno, 2004. június 20.

Dr. Dávid Imre
polgármesterJózsef Chmura
polgármester

PARTNERI BIZONYÍTVÁNY - TESTVÉRVÁROSI OKIRAT

Ezen okirat igazolja a döntéshozók azon szándékát, hogy PÍLZNO ÉS GYOMAENDRŐD között partneri együttműködésre és a testvérvárosi kapcsolatok felvételére került sor.

Az együttműködő felek kinyilvánítják, hogy a települések szívélyességi és kölcsönösségi alapokon nyugvó jövőbeli partneri együttműködését az önkormányzatok településigazgatási tapasztalatcseréjén túl elsősorban az emberek hétköznapi kapcsolataiban, a civil szerveződések kulturális, sport és az élet számos területén megnyilvánuló együttműködéseinek erősítésében és fejlesztésében teljesítik ki, melyet a rendelkezésükre álló eszközeikkel lehetőségeik szerint folyamatosan elősegítenek.

Ezen törekvések megvalósítása a testvérvárosi kapcsolat legfőbb célja.

Az Európai Unió kibővülése lehetőséget biztosított arra, hogy egy egységes Európa jöjjön létre, melyhez mindkét település hozzájárulni kíván.

Ez a testvérvárosi és baráti kapcsolat segítse a békét és a szabadságot népeink között, valamint a legnagyobb cél legyen

AZ EGYSÉGES EURÓPA.

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület június 24-i ülésén

A polgármesteri beszámolóból megtudtuk, hogy a Kis Bálint Általános Iskola felújítására a pályázatunk 163,9 millió forintot nyert. Ehhez az összeghez kell hozzátenni a 18, 2 millió forint saját erőt, és így 182 millió forint fordítható a rekonstrukcióra.

Az alpolgármester beszámolója alapján a határszemle összességében megnyugtató képet mutat, szép termés mutatkozik és viszonylag kevés a parlagon hagyott terület.

Napirend előtt szót kért Dr. Farkasinszky Erzséber főorvos asszony, aki több témát vetett fel. Elsőként ismertette a bejegyzés alatt lévő közhasznú alapítvány első konkrét célját, -ultrahang vizsgáló orvosi-műszer beszerzése-, majd a Kőrös Endrődi szakaszán lévő, szép múltú Kis-Szabó szabad strand megnyitását sürgette. Szólt azok érdekében, akik a város szennyvíz csatorna bevezetési lehetőségével vagy nem akartak, vagy nem tudtak korábban élni, és most utólag nem részesülhetnek azokban a kedvezményekben, amelyekre a forrást a város pályázatok útján nyerte. Vagyis az utólagos szennyvíz bevezetés csak teljes önköltségi áron történhet, a jelenlegi helyi szabályozás szerint.

Végül a gyomai fürdő bérletek használatával kapcsolatos negatív tapasztalatait mondta el, tanúságképpen. A polgármester szóban ígéretet tett, hogy a jövő évi költségvetés tervezésekor a város betervezi a műszervásárlás támogatását, de figyelmeztetett, hogy a 15 millió forint előteremtése még így sem lesz könnyű feladat az alapítvány számára. Az utólagos szennyvíz bevezetés támogatására sajnos a városnak nincs forrása. A Kis-Szabó újra használatának több feltételét kell megteremteni.

Elfogadásra került a városi sportról szóló új rendelet, amely kiterjed a közoktatási intézményekre, sportegyesületekre, és sportvállalkozásokra. Az új rendelet a sport kiemelt céljainak meghatározásakor az Európa Tanács által kiadott Sport Charta alapelveit tekintette irányadónak. Eszerint: a város fiataljai számára biztosítani kell az „alapvető sportolási képességek megszerzését”, a város lakosainak számára hozzáférhetővé kell tenni a „sportolási és rekreációs lehetőségeket”, az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára meg kell adni „az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét”. Az önkormányzat együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel, de nem vállal teljes körű fenntartási kötelezettséget. Az önkormányzat éves működési költségének 1,6%-át fordítja sport célokra, ami pályázati formában kerül szétosztásra.

Újabb helyi adót, azaz talajterhelési díjat kell kivetni, amit az Országgyűlés még 2003. évben jóváhagyott. A környezetterhelési díjról van szó, ami azokat a szennyvíz kibocsátókat érinti, akik nem veszik igénybe a műszakilag rendelkezésre álló csatornaszolgáltatást. (Azok, akiknek nincs az ivóvíz bevezetve, illetve ahol nincs kiépítve a közcsatorna, azok nem fizetik ezt az adót! Így az Öregszőlő, Nagylapos, és Bánomkert területén élők.). Díjmentességben részesülnek még a 70 éven felüli egyedülállók, és szeptember 30-ig azok, akik a szennyvíz-beruházást a jelenlegi szakaszban valósítják meg. A talajterhelési díjből befolyó összeget kizárólag a talaj valamint a felszín alatti víz védelmére használhatja fel az önkormányzat.

Elfogadta a testület az Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2003. évi beszámolóját azzal, hogy fel kell készülni arra a jövő évben várható újabb anyagi nehézségre, ami a sorkatonai szolgálat megszűnése miatt várható, tekintve, hogy megszűnik az úgynevezett polgári szolgálatosok viszonylag kedvező alkalmazásának lehetősége.

Tíz környékbeli önkormányzat tervezi a „Békési Kistérségi Társulás” megalakítását, amelynek társzékhelyei: Gyomaendrőd és Mezöberény lenne. A társult települések lakosainak száma: 58162 fő. Célja: önkormányzati, közszolgáltatási, és területrendezési feladatok hatékony, gazdaságos megvalósítása.

Az ENCI ingatlanban lévő bérlemények bérleti jogviszonya csak 2004 december 31-ig hosszabbítható meg a testület döntése alapján, ami minden bérletre vonatkozik.

Visszafizetésre kerül a Dan-zugi útpítésre befizetett lakossági hozzájárulás, az útpítés meghiúsulása miatt. A visszafizetés kamatmentes, tekintve, hogy a tervek elkészültek.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

PEDAGÓGUSNAPI KÖSZÖNTŐ

„Keress olyan mestert, akinek szelleme világos, tudása nagy és szíve jó!”

Ebben az egy mondatban sikerült Al-Ghazali arab filozófusnak összefoglalni mindazokat a tulajdonságokat, amelyek a tanárt tanárrá, a pedagógust pedagógussá teszik.

Nagy dologra - talán a legnagyobbra - vállalkoznak azok, akik hivatásul választják az ifjúság tanítását, nevelést. Ez nem más, mint tudásra, szívbéli jóságra tanítani a fiatalokat, miközben tudásukat megosztják velük, és a mindennapokban példaként állnak előttük.

„Példa nélkül semmit sem lehet helyesen tanítani vagy tanulni!” - állítja Columella, a bölcs.

Emellett a nevelés is fontos része a pedagógusi munkának. Széchenyi István így ír erről:

„A nevelés s kivált az első benyomások bámulandó következtésük; úgy hogy annak híja, s ezeknek ereje miatt sokan se lelki, se testi javaikkal bölcsen élni nem tudnak ...”

Nevelni, tanítani, példaképpel szolgálni, egy életre szóló hivatás. Talán nincs még egy hivatás, amely annyi sikert, kudarcot, kellemes és kellemetlen meglepetést tartogat, mint a pedagógus pályája. Nincs még egy munka, ahol ilyen nagy hatása lehet egy-egy jó, vagy jókor kimondott szónak, esetleg egy-egy rosszul, vagy rosszkor mondott szónak...

Egy tanító, aki 40 éven át vidéki kis faluban „szolgált” a pedagógus munkáját a csendes esőhöz hasonlította, amely jó sokáig tart, áztatja a földben megbújó magokat. Azok magukba szívják a nedvességet, és később ezért aztán akár szárazság idején is képesek termőre fordulni. Valóban a pedagógus munkájának eredménye sokszor csak évek, vagy évtizedek múlva látható

Soha se feledjük, hogy az évnek van egy napja, a PEDAGÓGUSNAP, amelyen -gyermeknek, felnőttek egyaránt- őszinte hálás szeretettel illik gondolni az óvodákban és iskolákban dolgozó, vagy már nyugdíjas éveiket töltő óvó nénikre, dadusokra, tanítóinkra, nevelőinkre, tanárainkra, és egy szál virággal köszönetet mondani mindazért, amit értünk tettek, vagy tesznek. Közülük, akik már nem élnek azokért mondjunk egy fohászt, és sírjukra vigyük a szál virágot!

Császárné Gyuricza Éva

HUNYA ALAJOS tanár úr részére Aranyoklevelet adományozott a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar május 25-én. Az 50 éven át kifejtett pedagógiai szakmai munkáját ismerték el az aranyoklevéllel.

Az Aranydiplomát ünnepélyes keretek között városunk önkormányzata nevében a Képviselő-testületi ülésen Dr. David Imre polgármester úr adta át Hunya Alajos tanár úrnak.

Szerkesztőségünk is gratulál az aranydiplomához, hosszú, nyugodt békés életet és jó egészséget kívánva.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Magyar Vöröskereszt szervezésében július 16-án, pénteken 8-12 óráig ismét VÉRADÁS lesz a Katona József Művelődési Központban.

A korábban meghirdetett időponttól eltérően
2004. július 10-én 9 órától

VIII. Békés Megyei Nagythallók Napja ebédrel

- 10-13 óráig Leszner Zsófia fül-orr-gégész főorvos asszony tart hallásvizsgálatot
- a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetének árusítással egybekötött árubemutatója
- Official Partner Yarus Hallókészülékek Szaküzletének tanácsadása - vérnyomás és koleszterinszint mérés, szintén a Magyar Vöröskereszt részvételével

A júniusi választásokat megelőző kampány során városunkba látogatott Dr. Surján László, országgyűlési képviselő, az EU Parlament képviselőjelöltje (ma már képviselő), Dr. Aszódi Pál, a Fidesz Nyugdíjas Tagozat országos elnöke, Pokorni Zoltán, a Fidesz MPSZ alelnöke, és Dr. Becsey Zsolt, aki az EU Parlamentben megyénket képviseli.

A kampánygyűlésekre akik eljöttek meggyőződhettek arról, hogy a nemzeti jobb oldal képviselői nem gyűlöletkeltő, nem durva hangnemű igaztalan beszédekkel és ízléstelen plakátokkal akartak szavazatokat szerezni azoktól, akik talán megintgtek a kormány teljesítményében és ígéreteinek betartásában. A nyugdíjasok helyzetéről, a gyógyszerárakról, a gyógyszerhatóanyag felírásról, a kórház privatizációról, a benzin és energia árakról, a nemzeti petíció lényegéről, a földtörvényről, az előre hozott 53. heti nyugdíj „elvárt” hatásáról, tiszta, közérthető tájékoztatást adtak. A jelenlévők kérdéseire is világos választ kaptak. Találkozhattunk még azzal a fiatal emberrel, akinek a nevét jó lesz megjegyezni, ő képvisel bennünket, régiókat Brüsszelben, Dr. Becsey Zsolt, akinek családja Szegeden él.

A Regionális Hulladéklerakó beruházás ünnepélyes átadására június 25-én 10 órakor került sor. Városunk volt a beruházás gesztora. Érdekelte még a beruházásban és a hasznosításban: Csabacsüd, Csárdaszállás, Hunya, Kardos, Kétsoprony, Kondoros, Örménykút és Szarvas település. A vendégeket Dr. Dávid Imre polgármester köszöntötte, a létesítményt Sidó Szabolcs a kivitelező Colas Csoport vezérigazgatója mutatta be. A létesítmény átadója Dr. Szaló Péter elnök, a Miniszterelnöki Hivatal NFT és EU Támogatások Hivatalából.

Szerkesztőségünk is mély részvétellel és gyásszal emlékezik Nagy Richárd szakaszvezetőre, aki Irakban a magyar katonai misszió tagjaként hősi halált halt június 16-án.

Június 20-án a Gyomai zsidó temetőben ünnepélyes megemlékezés keretében került leleplezésre a felújított mártíremlék, amelyen az I. világháború és a Holocaust gyomai zsidó áldozatainak neve van megörökítve. A gyászos évfordulóra a hozzátartozókön kívül eljöttek gyomai és endrői megemlékezők is.

Június 26-án az endrői Sportpályán került sor a CSALÁDI NAP 2004. évi rendezvényére, amit a Városi Családsegítő Központ, a Városi Gondozási Központ és a Városi Zene- és Művészeti Iskola szervezett. Színpadai gazdag műsor, valamint a kézműves sátrakban izgalmas játékok, gyöngyfűzés, papírhajtogatás, agyagozás arc és testfestés, valamint sportjátékok szórakoztatták a résztvevőket.

Köszönet - „Csak együtt sikerülhet!” hirdette és hitte a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség.

nak is, akik csalódtak azokban, akik jólétet, ingyen tankönyvet ígértek és helyette csak áremelést kaptak.

Gyomaendrődön, Hunyán, Kardoson, Kondoroson, Örménykúton, Szarvason élő embereket fogja képviselni.

A Fidesz higgadt kampányával, kidolgozott programjával, felkészült képviselőjelöltjeivel bebizonyította, hogy a gyűlölködés, a lejáratás nem célravezető, és nem felel meg a civilizált európai normáknak.

A Fidesz országosan 1.454.280 szavazatot, megyei szinten 50.726 szavazatot, Békésszentandrás, Csabacsüd, Gyomaendrőd, Hunya, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas településeken pedig összesen 6882 szavazatot kapott. Az 5. számú választókerületben az érvényes szavazatok 51%-át a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség kapta és csak 33%-át az MSZP.

Kéréseit, kérdéseit, észrevételeit a már megszokott módokon, levélben címre az 5601 Békéscsaba, Pf. 385-re, telefonon a 66/444-112-re, vagy a helyi szervezet elnökéhez juttathatja el.

Köszönettel:

Domokos László

Békésszentandrás, Csabacsüd,
Gyomaendrőd, Hunya, Kardos,
Kondoros, Örménykút, Szarvas
országgyűlési képviselője

Az Önök szavazatának köszönhetően Dr. Becsey Zsolt személyében képviselőnk van Brüsszelben, aki tudásával, felkészültségével és rátermettségével minket, a Békésszentandrás, Csabacsüdön,

Település	Összes szavazó	Részvett	Érvényes	Fidesz	MSZP	SZDSZ	MDF	Munkás-párt	MSZDP	MIÉP	Nemzeti Szövetség
Csabacsüd	1693	592	581	286	223	15	21	11	4	16	5
érvényes szavazatokhoz képest:				49,23%	38,38%	2,58%	3,61%	1,89%	0,69%	2,75%	0,86%
Hunya	650	292	288	162	97	3	8	4	4	5	5
érvényes szavazatokhoz képest:				56,25%	33,68%	1,04%	2,78%	1,39%	1,39%	1,74%	1,74%
Gyomaendrőd	12472	3669	3639	1621	1384	196	163	128	29	79	39
érvényes szavazatokhoz képest:				44,55%	38,03%	5,39%	4,48%	3,52%	0,80%	2,42%	1,07%
Kardos	639	265	257	173	61	9	9	0	0	4	1
érvényes szavazatokhoz képest:				67,32%	23,74%	3,50%	3,50%	0,00%	0,00%	1,56%	0,39%
Kondoros	4864	1428	1412	765	410	63	82	28	11	41	12
érvényes szavazatokhoz képest:				54,18%	29,04%	4,46%	5,81%	1,98%	1,13%	2,90%	0,85%
Örménykút	420	168	168	100	51	4	5	5	0	1	2
érvényes szavazatokhoz képest:				54,18%	29,04%	4,46%	5,81%	1,98%	1,13%	2,90%	0,85%
Szarvas	14503	5975	5925	3074	1842	299	357	129	27	145	53
érvényes szavazatokhoz képest:				51,88%	31,09%	5,05%	6,01%	2,18%	0,46%	2,45%	0,89%
Békésszentandrás	3278	1323	1310	701	357	54	80	41	7	58	12
érvényes szavazatokhoz képest:				53,51%	27,25%	4,12%	6,11%	3,13%	0,53%	4,43%	0,92%
Összes	38519	13712	13580	6882	4425	643	724	346	82	349	129
érvényes szavazatokhoz képest:				50,68%	32,58%	4,73%	5,33%	2,55%	0,64%	2,64%	0,95%

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Hegedűs István főhadnagy

1917-1944

Hegedűs János cipésmester és Gellai Teréz házasságából tízedik gyermekként született István, aki minden írárt érdeklődött, sokat tanult testvéreitől.

Pál, János, Lajos, Imre, László voltak a fiútestvérek, Margit, Gizella, Erzsébet és Cecília, a nővérek. Már kisiskolás korában különös figyelemmel és érdeklődéssel olvasta a „történelmi históriát”, és 3-4. osztályos korában már ő volt Palotai Ferenc igazgató jobb keze. Mint néha lenni szokott, a véletlenhez a szerencse is társult. Csernus Mihály apát-plébános úr polgári iskolát alapított. Ennek első igazgatója Koczák Sándor tanár lett, aki Aradon született, de a trianoni csónkítás után ide került Endrődre. Ő lett hamarosan az endrődi ásatások elindítója, és ebben a munkában is István gyámoltója lett, aki kicsi kora óta nagyon érdeklődött a Endrőd históriás múltja iránt is. Édesanyja papnak szánta, de a mindig jeles tanuló fiú a polgári iskola befejezése után a tanítóképzőt választotta. Jászberényben szerzett tanítói oklevelet 1938-ban, majd a Ludovika Katonai Akadémián folytatta tanulmányait. Sportos természete, érdeklődési köre és a szíve vonzotta a katonai pályára. Szerencsétlenségére (és mindnyájunkéra) kitört a II. világháború. 1942 augusztusában bátyja Imre 26 évesen meghalt súlyos betegség után a Szegedi Csillag börtön felügyelője volt.

István miután a katonai tanulmányait kitűnő eredménnyel befejezte a Ludovikán, kikerült az orosz frontra mint főhadnagy. Társai egymás között „fehér zoknis” főhadnagynak hívták, mert szeretett fehér zoknijban járni.

A harcmezőn hősi magatartása fogalommal vált. Több kitüntetéssel szerzett. Személyes példamutatással vezette Erdélyben, és a Duna magyar szakaszát védve Madocsán épített védelmi vonalat.

1944 decemberében magához hívatta Varga Tibort, aki régóta a „jobb keze” volt: „Nézd bajtársam! Két lehetőségünk van, vagy gyáván megadjuk magunkat, vagy utolsó csepp vérünkig védjük a hazát. Te családos ember vagy, feleséggel és két kicsi gyerekkel, ne várjanak ők hiába! Itt van egy civil öltöny, a szabadulás reményében ebben tűnj el! az utca 5-ik házába menj be! Jó barátom lakik ott, öltözz át, és menekülj, hátha sikerül menekülned. A front tovább vonulása után indulj haza! Endrődre is térj be, ha teheted. Vigyél hírt rólam! Szerencsés hazatérésért kívánva megölelte Varga örvezetőt. Búcsú és utolsó ölelés volt ez.

Még aznap éjszaka elszakadt a pokol. Másnap holtan találták a „fehér zoknis” főhadnagyt is katonái között.

A közelben élő gazda és családja temette el katona ruhában. A sír aljára vastagon száraz csutkaszárat tettek. Ráfektettek egy vízhatlan ponyva darabot, majd ismét csutkaszár fedte a hősi halált főhadnagyt, erre jött a föld, a sírhalom.

1945-ben a „lóbuszos” Tóth Imre a halott 2 testvérel hozta haza a földi maradványait, hogy szülőföldjében pihenjen és várja a

feltámadást. Daszkál István tisztelendő atya temette el az endrődi Szarvas-végi temetőben. Családjá síremléket állított, amelyet Halottak napján és a Hősök napján koszorú és virág díszít, és gyertya pislákol rajta. Azt beszélük, hogy a fiatalon meghalt hős egykori mátkáját is látták már ott.

A neve köbe vésva a szülőfaluja által állított hősi halottak emlékkövén is olvasható.

...És üzenem mindenkinek,
testvéreim, rokonok, idegenek,
gonoszoknak, jónak, hűségeseimnek és alávalónak,
annak, akit a fájás űz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fent a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.” (Wass Albert: Üzenet haza c. verséből részlet)

Márton Gábor

ALAPÍTVÁNY a város korszerűbb egészségügyi ellátásáért

Szerkesztőségünket is felkereste Dr. Farkasinszky Erzsébet urológus főorvosasszony, akit a Gyomaendrődieknek nem kell bemutatni, hiszen endrődi születésű, Gyomán érettségizett, és évek óta gyógyítja Gyomaendrődön és Békésen az urológiai szakrendelésen hozzáfutó felnőtt és gyermek beteget, sőt néhány éve berendelte szűrésre a város „veszélyeztetett korú” férfi lakosságát.

A főorvosnő elmondta, hogy a korszerű orvosi diagnosztika elengedhetetlen feltétele az ultrahang készülék, melyet az urológián kívül munkájához rendszeresen igénybe vesz a RTG és nőgyógyász főorvos is. Jelenleg is rendelkezésükre áll ultrahang készülék, mely több mint 7 éves, és vásárlása idején közepkategóriájú gépnek számított. Orvosi műszerek esetében ez már jelentős „kornak” számít, ezért vetődött fel egy újabb, modernebb készülék vásárlásának igénye és szükségessége. Sajnos az önkormányzati és Városi rendelőintézet beruházási pénzügyi lehetőségeiből jelenleg ez nem valósítható meg. 15 millió forintba kerül egy minden igényt kielégítő, és későbbiekben bővíthető korszerű ultrahang készülék, tájékoztatta lapunkat Dr. Farkasinszky Erzsébet főorvosasszony, aki reménytelj fejezte ki, hogy széleskörű lakossági, társadalmi összefogással ez az összeg minél előbb előteremthető.

... ezt azért merem mondani, mert a városban dolgozó vállalkozókat megkeresve igen pozitív hozzáállást tapasztaltam. Polgármester úrtól is biztatást kaptam. Hogy amennyiben a pénz egy részét előteremtjük, úgy az önkormányzat is hozzájárul a készülék megvásárlásához.

A költségtetésből 1,5-2 millió forintot tud erre a célra biztosítani, nem az alapítványon keresztül.

Úgy gondoltuk, hogy a pénz biztosításának legmegfelelőbb formája közhasznú alapítvány létrehozása lenne, melynek elsődleges célja az ultrahang készülék megvásárlása, de a későbbiekben befolyó és a pályázati lehetőségek kihasználása más orvosi műszerek beszerzésére is lehetőséget adna.

A betegeknek ez igen nagy előnyt jelentene, mert bizonyos esetekben megadná a lehetőséget az alapos kivizsgálásra, anélkül, hogy el kellene utazniuk Békéscsábára vagy Gyulára.

Mint ismeretes, a közhasznú alapítvány számlájára befizetett összeg 30%-át a befizető az adójából leírhatja, és az alapítvány két éves működése után az adózók rendelkezése alapján az 1% is szolgálhatna a nemes célt.

Az alapítvány bírósági bejegyzése folyamatban van, az első jótékonyági rendezvény szervezése is elkezdődött, a **Republic együttes, és más neves előadók koncertje** tervek szerint ez év szeptember 25-én kerül megrendezésre városunkban, amelyek a nettó bevétele az alapítvány számlájára kerül.

Az alapítvány számláját a helyi Takarékszövetkezet és az OTP helyi fiókja fogja vezetni, amelyet később a helyi újságokban is közlünk.

Előre is köszönjük a támogatást, bármilyen összegű adományt hálással köszönünk” – fejezte be a főorvosasszony, és mindnyájunknak jó egészséget kívánt.

A Szerkesztőség nevében hálással köszönjük a gondolatot, amely már a megvalósítás útján jár, és őszintén reméljük, hogy valóban széles támogatásra talál ez a nemes cél. A városban a civil összefogás nagy hagyományra tekint vissza. Van olyan civil szerveződés, ami 78 éve indult, és ma is él, gondolunk itt az Önkéntes Tűzoltó Egyesületre, amelynek a jelenlegi elnöke éppen a főorvosasszony testvérbátyja, Farkasinszki Sándor.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1891.

Augusztus 15. Id. Báró Wodiáner Albert 1.000 forintot adományoz egy kisdedóvodára.

Augusztus 23. Óriási orkán, mely a templom ablakait és redőnyeit leszaggatta és összetörte. Újakat készített Szekeres István 252 forintért.

Augusztus 27. Bázár Gyula káplán Gyulára ment. Helyébe jött Szabó István Békésszentandrásról.

Szeptember 23. Kópis József káplán karkáplánnak, helyébe Debrecenből Görgényi Jenő diszponáltatott.

Október. Prinner Károly bécsi műintézetéből beszerezett: egy miseruha, palást és dalmatikából álló fehér dísz ornatu 180 forintért, 1 fehér-sárga palást gyermektetésekhez 52, 1 viola-fehér palást, régibb asszisztenciás készlet kiegészítésére 50 forint, 9 corporale (85 krjával), 11 purifik és 11 lavabó-kendő 13,92 forintért, több rendbeli egyházi ruha kijavított 76,40 forintért.

November 05. Szent Imre napján celebrált Schiefner Ede kanonok úr. Jelen voltak: Apostol (Mezőberényből), Spett (Gyomáról), Szirmay (Szarvasról), Krisztik, Balog vidéki káplánok. Az egyháztanács testületileg megköszönte a kanonok úr 5.000 forint ajánlatát, mire ő - értesülve arról, hogy a tervezett apácához, mely az óvodán kívül még egy tantermet s az összes elemi iskolában is működendő apácák lakását foglalja magában, 8.000 forintra van előirányozva - kedves Endrődje iránti változatlan jóindulata kifejezésül, még a többi 3.000 forintot is biztos kilitásba helyezte.

November 12. Az egyháztanács, a kanonok úr kívánságára kijelenti, hogy az általa emelendő óvoda katolikus jellegét fenntartja, kötelezve magát és utódait arra, hogy ha netalán valamikor ez az intézet katolikus jellegéből kiforgatnák, vagy az irgalmasnének vezetésétől elvonatnék, a prépost-kanonok által adott és adandó összegek a helybeli katolikus templom díszítésére vagy egyéb szükségletére az azon időbeli plébános kezébe visszatérítsenek. A püspök ezen határozatot december 4-én meg erősítette.

Ez évben javítások történtek:

A Vida-szegényházat kívül-belül javította Arvai Imre 234 forintért.

A paplak és melléképületei, a tanyai épület tisztogatva, s a tanyai istálló bepadlósolva, hogy jószág telletetésére alkalmas legyen. 184 forintba került.

Alapítványokat tettek:

Timár Katalin Giricz Jánosért lénekes misére 65 forintot, Timár Mária Timár Erzsébetért 1 énekes misére 65 forintot, Uhrin Mária Kulik Pálért 1 énekes misére 65 forintot, Giricz Pál Timár Katalinért 1 kopsorsós misére 100 forintot, ifj. Katona István önmagáért,

Id. Katona Istvánért és Szelei Borbáláért 3 kopsorsós misére 300 forintot, Hunya Anna (D. Timár Mátyásné) önmagáért 1 kopsorsós misére 100 forintot, Timár Mária (Timár i. Jánosné) Timár Pálért és Gácsi Teréziáért 2 énekes misére 130 forintot, Kovács j. István Kovács István (önmagáért) és Pintér Máriaért 2 minden gyer-tyás kopsorsós misére 270 forintot.

Giricz Pál római katolikus iskolákra 100 forintot.

Termés búzából 5 L mmázsás. A plébános részére 204 mm. Eladva 9,40, később 8 forint. Arpa 6 " köblös. Kukorica 65 l vékás; a plébánosnak 1628 véka; eladva 2,50, májusban 4,10 forintért.

Timár Márton 2 vörös selyemlobogót készített 180 forintért Krisztánál.

1892.

Az iskolai adó 12 %-ról 15-re emelkedett.

Január 11. Balla Mátyás, a gyomavégi iskolának első, azaz 1860. óta tanítója, meghal. A javadalmát képezett 39 hold föld főpásztori engedély mellett hitközségi kezelés alá vétetik. Az üresedésbe jött állomás jövedelme a folyó, 1891-92. iskolai évben így oszlik meg: mint-hogy Balla 1860. október 1-től működött, az 1891. október-november-december hónapokat és 1892. januári fél hónapot illető hányad lesz - család nélkül hunyván el - a Balla hagyatéka. Az 1892. január 15-től szeptember 1-ig jutó jövedelemrészből a hitközség fedezi az ideiglenes tanító fizetését, mely havonként 30 forintban lön megállapítva, a többi a lakás hely-rehozására lesz fordítva.

Az ideiglenes vezető Gulyás Sándor, nagyváradi 3. osztályú képezdész vette át.

Február. A 3. káplánszoba szerelvényeire a püspök 60 forintot utalványozott a plébániái pénztárból, mely összegben Görgényi Jenő káplántól a következő bútordarabok vétettek át: vaságy, vas mosdó-állvány, ruhaszekrény, íróasztal, dívány, díványszal, éjjeli szekrény, 4 nádszék.

Az elhunyt Katona János helyébe, ki ezen hivatalát hosszú idő óta viselte, a plébános Timár i. Józsefet nevezte ki templomgondnok-nak.

Április 10. Wagner Márton gyomai építő, Wagner József mezőberényi ellenében, 8000 forintért elvállalja a Schiefner-féle apácához és óvoda építését a Szabótól a templom-utcán 1200 forintért vett telken, melyhez a szomszéd Timár-féle portából is 130 négyszögöl vétetett. Az előirányzat 8351 forint volt.

Második óvodának pedig a hasítás-utcában lévő Dávid-féle ház megvétele fogadtatott el, ami 900 forintért meg is történt.

Május. A templomudvar sodronnyal bekerítették, s egyidejűleg a Nepomuki Szent János kápolna is. Kiadás rá: Kollerich Páltól 183,60 méter sodronny a hozzávalókkal és szállítással 188,50 forint - 1 tekercs horgany sodronnyfonat és 1 gombolyag tükszössodronny ugyanonnan 38,50 - akácoszlopokért (108 db) 68,70 forint, kifaragásuk és beállításukért 63 forint - budapesti felszerelőnek 25,32 forint - vasalásokért 96 forint - ajtókért 41,45 forint - deszkákért 16,40, összesen 526,12 forint. Ebből a Sz. János alapítványi pénztár fedezett 50 forintot, a többi adakozásból, a templom pénztárából és a plébánostól jött be.

A paplak és kerítése kijavítottatott 124 forintot.

Az Orsolya-apácáknak készült 4 alba 12 forint, 4 karing 12 forint, 2 díszesebb karing 14 forintjával, összesen 125,63 forint.

Május 18-án tétetett le a **Schiefner-féle apácához alapja** a következő emlékirattal: 1892. év május 18-án tétetett le alapja ezen háznak, mely a páli Sz. Vincéről nevezett irgalmasnének lakása s az ő vezetésük alatt álló kisdedóvoda és leányiskola gyanánt épült

Schiefner Ede, nagyváradi prépost-kanonok - Endrődnek 37 éven keresztül plébánosa - bőkezűségéből, ki ezen építkezésre 8.000, és a felszerelésre 2.000 forintot adott. A katolikus egyház feje volt ekkor XIII. Leó pápa - Magyarország apostoli királya Ferenc József, ki nek a nemzet éppen 25 éves koronázási ünnepére készült - a nagyváradi egyházmegye püspöke dr. Schlauch Lőrinc - Békés megye főispánja Reiszig Ede - endrői plébános Gróc Béla - községbirája Hunya Mihály, egy-szersmind az egyháztanácsnak is alelnöke - templomgondnok Timár i. József - hitközségi gondnok Katona Mihály - helyettes első jegyző Lombay Géza - vállalkozó építőmester Wagner Márton Gyomáról. Szolgáljon Isten dicsőségére, a Boldogságos Szűz és Szent Imre tiszteletére, Endrőd népe szellemi fejlődésének és vallásos buzgalmának emelésére.

Május 27-28-án dr. Schlauch Lőrinc püspök 1.128 fiút és 1.156 leányt, összesen 2.284 főt bérmált. Kezdte a gyulai kerületben, s Mezőberényből Körösladányba, s innen jött Endrődre. Kísérte Winterhatter kanonok - 1848-ban endrői káplán - és Schiefner Rudolf titkár. Fogadására a hívek bandériummal és koc-sikkal a körösladányi határig mentek. Az iskolások Nepomuki Szent Jánostól a templomig állítottak sorfalat, kezükben a fiúknak kis zászlók, a leányoknak zöld lomb. A templomudvar-ban fehér ruhás nagy leányok. A falu végén s a templomudvar bejáratánál diadalkapu, s ez utóbbi mellett az átöltöző-sátor. Az elsőnél az előjárók élén Lombay Géza hely. első jegyző üdvözölte. 27-én, áldozó-csüörtökön a fiúk bérmálása. Ekkor a misén csupán férfiak vehettek részt (a nők az első misén) lehetőleg úgy helyezkedve, hogy bérmaszülők és fiaik minél közelebb legyenek egymáshoz. Másnap ugyan-így volt a nőkel. Mise után sikerült gyorsan és zaj nélkül bérmálási rendbe hozni őket. Mindkét nap a főpásztor csendes misét mondott és prédikált. A sorok a templomból kinyúltak az udvar északi, azaz árnyékos részére. Előkészítés vasárnap délutáni templomi és részben vasárnap reggeli iskolai katekizissal a központi fiú- és leányiskolában. Ebédre csak első napon voltak híva az előjárók, tanítók és a többi intelligensek. Terítve 2 szobában. Szombaton 8-kor átmenet Gyomára, itt **bérmálás**, ebéd és 3-kor indulás Endrődön keresztül Szarvasra, az endrői bandérium kísérete mellett a szarvasi határig.

Június. Müller Károly, nagyváradi aranyozó az oltárt és szerelvényeit aranyozta 200 forintért.

Arvai a templom clejét takarítja. Áll-vánnyal 161 forint.

Június 26-27-28-29-én Nagyváradon kettős jubileumi ünnepség: **Szent László szentté avatásának** hétszázadik és Váradnak a töröktől megszabadulásának kétszázadik évfordulója alkalmából. Endrődről is voltak mintegy kétszázán, akiknek zöme egy üres kanonoki ház alsó épületében volt elszállásolva.

Július. Engedelemmel az egyik mellékoltár állítólag Szent Szaniszlót ábrázoló, de az avultság miatt fel nem ismerhető képét Jézus Szent Szíve szobrával cseréltük fel. A Grödenben Delagonál készült szobor 140, a talpazat 25, eleje egy próbacézüst szívlámpa 61, a beállítás mintegy 15 forintba került, ami mind adakozásból gyűlt be. A megáldás július utolsó vasárnapján történt.

Katolikus oldal

JÚLIUSI MISEREND

Endröd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
a nyári időszakban nincs mise.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise. Elsőpéntek kivételével a reggeli mise után szentírásvásolás.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (30)

Imádságok, népek imái (11.)

Anglia

7. Anglikán imádság minden élethelyzetben

Ó Istenünk, az egész emberiség Teremtője és Fenntartója, könyörögve és alázatosan kérünk minden emberért: tanítsd meg őket utaidra, hogy minden nép üdvösségére legyenek. Különösen is kérünk téged az egyetemes egyház megtartásáért, hogy Lelked vezetése és oltalma alatt az igazság útján vezesse mindazokat, akik kereszténynek vallják magukat, hogy megmaradjanak a Lélek egységében, békében és igazságban és a hitben. Végül atyai jóságodba ajánljuk mindazokat, akik bármilyen módon, lélekben, testben vagy bármiképpen szorongatásban vannak vagy szomorúak, hogy méltóztass őket, mindenkor szükségük szerint vigasztalni és szenvedésüket enyhíteni; adj nekik türelmet szenvedésükben és minden szomorúságuknak adj szerencsés véget. Ezért imádkozunk hozzád Jézus Krisztus nevében. Amen.

8. John Henry Newman imája (Istenem, egyedül Te vagy végtelenül bölcs...)

Istenem, egyedül Te vagy végtelenül bölcs és mindentudó. Hiszem, hogy Te tudod, mi válik javamra. Hiszem, hogy jobban szeretsz engem, mint én magamat, hogy végtelenül bölcs vagy gondviselésedben és mindenható védelmedben. Köszönöm neked egész szívemből, hogy kiragadtál önmagam őrizetéből és azt parancsoltad nekem, hogy adjam magam a te kezre. Nem kívánhatok jobbat, mint hogy a te terhed legyen és nem a saját terhem. Uram, kegyelmed által követni akarlak, bárhová még is, és nem akarok elébe vágni utadon. Vámi akarok rád, a te vezetésedre, és ha megkaptam azt, egyszerűségben és félelem nélkül akarok aszketekedni. Ígéretet teszek, hogy nem leszek türelmetlen, ha valamikor sötétben és kuszáltságban hagyysz; akkor sem akarok panaszkodni, sem haragra gerjedni, ha szerencsétlenségbe esem, vagy ha félelem fog el. Amen.

Franciaország

9. Szalézi Szent Ferenc: Imádság kegyelemért

Kegyelmet, Istenem, kegyelmet! Kegyelemért könyörgök hozzád és bűnaim teljes elengedéséért, egyszülött Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében, aki üdvösségemért meghalt a kereszten. Belé helyezem minden reményemet. Ma megújítom, Istenem, a hűségem, amit a keresztségemben fogadtam neked: tehát most ugyanúgy, mint akkor, ellene mondom az ördögnek, a világnak és a testnek, valamint minden cselekedetüknek, bujaságuknak és gyönyörüknek életem egész hátralévő részére, ó végtelenül jóságos, irgalmas Isteni Igen, ezzel a szándékkal szentelem neked, ó Istenem, a lelkemet és minden erejét, a szívemet és minden dobbanásomat, a testemet és annak minden érzékét, és fogadom, hogy egész lényemnek egyetlen részét sem akarom használni isteni Fenséged akarata ellenére. Ha azonban az ellenség cselvetése becsapna, vagy emberi gyöngeségem vinne bűnbe, és ezért elmulasztanám a kegyelmeddel való hűséges együttműködést és a szándékomnak megfelelő cselekvést, úgy megfogadom neked, hogy nem késlekedem egy pillanatig sem, hogy a Szentlélek kegyelméből újra fölkeljek elestemből.

Ez megváltoztathatatlan elhatározásom, visszavonhatatlan akaratom, minden fenntartás és kivétel nélkül. Örök, mindenható, végtelenül jóságos Isten, Atya, Fiú és Szentlélek, méltóztass elfogadni ezt az egész lényemből álló áldozatot kedves illatként. És mivel megadtad nekem a kegyelmet, hogy ezt az elhatározásomat áldozatul hozzam neked, végtelen jóságod szerint, adj ahhoz is kegyelmet, hogy mindezt teljesíteni is tudjam. Ó, Isten, Te vagy az én Istenem, szívem Istene, értelmem Istene, lelkem Istenei Imádlak téged, szeretlek téged, imádni és szeretni akarok örökkön örökké. Eljen Jézus! Amen.

JÚLIUSI ÜNNEPEK

- 2. péntek: Sarlós Boldogasszony
- 3. szombat: Szent Tamás apostol
- 4. vasárnap: **Évközi 14. vasárnap**
- 5. hétfő: Zaccaria Szent Antal áldozópap
- 6. kedd: Goretti Szent Mária vértanú
- 9. péntek: Zhao Rong Szent Ágoston áldozópap vértanú
- 11. vasárnap: **Évközi 15. vasárnap**
- 13. kedd: Szent Henrik
- 14. szerda: Lelliszi Szent Kamill áldozópap
- 15. csütörtök: Szent Bonafentura püspök egyháztanító
- 16. péntek: Kármel-hegyi Boldogasszony
- 17. szombat: Szent Zoerárd-András és Benedek remeték
- 18. vasárnap: **Évközi 16. vasárnap**
- 20. kedd: Szent Apollinaris püspök és vértanú
- 21. szerda: Brindisi Szent Lőrinc áldozópap, egyháztanító
- 22. csütörtök: Szent Mária Magdolna
- 23. péntek: Szent Brigitta szerzetesnő
- 24. szombat: Árpád-házi Szent Kinga szűz
- 25. vasárnap: **Évközi 17. vasárnap**
- 26. hétfő: Szent Joakim és Szent Anna
- 27. kedd: Makhilf Szent Szarbelliusz áldozópap
- 29. csütörtök: Szent Márta
- 30. péntek: Aranyzavú Szent Péter püspök, egyháztanító
- 31. szombat: Loyolai Szent Ignác áldozópap

10. Francis Jammes: Imádság szép halálért

Uram, add, hogy halálom szép és tiszta legyen, nagy béke járja át azt a napot, melyen írói s más kétségek s a lét iróniája megfáradt homlokom elhagyják tán valahára. Nem úgy kívánom a halált, mint aki játszik vele csupán, hanem nagyon-nagyon igazán, úgy, ahogy egy babát a kisleány. Te tudod, Istenem, hogy valami hiányzik abból, amit az ember boldogságnak nevez, és hogy nincs is ilyen, s nincs dicsőség egészen teljes, se szerelem, se virág nincs hibátlan, s egy csipet fekete mindig van a fehérben...

De add, Uram, hogy szép legyen s tiszta a nap, midőn - így vágyom én, békés költő - az ágyam

körül majd nagyszerű gyermekek raját lássam: éjszemű fiúkat, éjszemű lányokat... Könnyek nélkül állják körül a fekhelyem, s a komolyságra, mely betölti arcvonásom, hassa át őket egy édes-mély sejtelen, amelyben kegyelemnek tűnik majd a halálom.

Fiaim ezt gondolják: mit ér a hír? hiszen megnyugvást úgysem ad annak, ki tudja, hogy csak egy költő van, Isten, midőn a hárrszagot a menyasszonyok hűsen édes ajkára lopja. S ezt gondolják: a szerelem csak gúny lehet, mely szótvalasztja az egyesült lényeket: lám, apánk szíve is mostig fáj amiatt,

hogy édes üdvöskéje szívetől elszakadt...

A lányaim pedig tündödjének eképpen: a síron túl ki vár, nem tudjuk, de apa úgy haldoklik, ahogy a víz siklik tova simán egy őszi erdő tündöklő derűjében...

Uram, add, hogy halálom szép és tiszta legyen, kezem pihenjen a gyermekeim kezében, mint a derék gazdáé a La Fontaine-mesében, s így haljak meg, nagy békével a szívemen.

(Rónay György fordítása)

Egyházi eseményeink képekben

Elsőáldozás Pünkösdhétfőn Endrődön

Az elbballagó hunyai nyolcadikosok, hagyományaikhoz híven, tanáraikkal és diáktársaikkal részt vettek a ballagók évzárás miséjén, június 15-én.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában június 12-én elbballagtak a végzős diákok. Az iskola történetében ez már a második ballagás. A ballagás előtti napon mindkét osztály saját összeállítású műsorral kedveskedett tanáraiknak, és virággal, ajándékkal köszönték meg a nyolc év munkáját. Tanárok is, diákok is, próbálták könnyeiket elrejtetni, de nem sikerült...

Köszönöm a technikai dolgozók helytállását, hisz ők biztosítják a zavartalan hátteret az iskola munkájához.

Kívánok mindenkinek jó pihenést a nyárra, és összel újult erővel való munkakezdet.

Nagyon nagy a felelősségünk: építjük-e, vagy rontjuk az iskola hírnevét.

Iványi László
plébános

„Intelek azért mindenek előtt, hogy tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért... hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel. Mert ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt.”
(1.Tim.2: 1-2/b, 3.)

SIMON MÁRIA ETELKA
1898-1944

Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővér élete és mártírhalála

Simon Erzsébet az Arad megyei Medgyesegyházán született 1898. február 28-án, evangélikus családban. A szegedi Felsőkereskedelmi Iskolában tett érettségije után nagykorúságát elérve tért át a katolikus hitre. Ekkor lépett be a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek közösségébe, és szerzett tanítónői képesítést. 1933-ban tett örök fogadalmat.

A kiskunmajsai elemi és polgári iskolában tanított. 1944. október 22-én este rontottak be az orosz katonák a zárdába. Mínt hogy csak egy kijárat volt, a nővérek az ablakon át menekültek. Ekkor érte a lövés Simon M. Etelka nővért. Ennek következtében földre rogyott. A katonák tettüktől megijedve, sietve árokba húzták és földet szórta az akkor még valószínűleg élő, halálosan megsebesített nővérré. Társai napokig nem tudtak hollétéről. Pár napos keresés után találtak rá félig elföldelve. Az éj leple alatt, koporsó nélkül titokban temethették csak el.

A fordulat évéig titokban kellett tartani halála körülményeit és temetését. Simon M. Etelka nővér példaképpül szolgálhat a mai ifjúságnak hősiesség, tisztasága megőrzéséért vállalt életáldozatával.

Imádkozunk, hogy minél előbb nyilvánosan, a boldoggá avatottak körében tisztelhesük. Az ő tisztelete és boldoggáavatása az erőszak minden női áldozatának is emléket állíthat.

(Rokonai és a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek Főnöksége; 2004. febr. 27.)

folytatás a 128. oldalról

ták a tanárokat, jelképes ajándékot is átadva. És bizony többen küszködtek könnyeikkel. Ezt látva, az ember úgy gondolja, valamit talán mégis megértettek, és nem volt rossz az elmúlt nyolc év.

Végül megköszönöm a testületnek évi munkáját. Külön is köszönöm Kiss Pál igazgató úrnak a helytállását, akire helyettes híján igen nagy teher hárul. Tudom, sokszor a

tanárok is besegítenek olyan plusz munkával, ami talán nem is lenne kötelességük.

Köszönöm a tanárok, tanítók becsületos helytállását, munkáját, lelkesedését. Csak közös, jól egybehangolt és megszervezett munkával lehet eredményeket elérni.

Azt hiszem, mindannyian tudjuk, naponta tapasztaljuk, hogy az emberek elvárása az egyházi iskolákkal szemben óriási. És

nagy nyomás nehezedik ránk a másik oldalról, köztudott, hogy az önkormányzati iskoláknak a pusztá létünk is nagy problémát jelent. Megy a harc az iskolák között, megy sokszor a fejavadászat. Nekünk plusz értékek felmutatásával kell bizonyítanunk, a helyünket csak így tudjuk megállni.

Nagyon nagy a felelősségünk: építjük-e, vagy rontjuk az iskola hírnevét.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Joachim és Szent Anna

Szűz Mária szülei - Ünnepeük: július 26.

A Szentírásban nem találkozunk velük, de egy II. században keletkezett ókeresztény irat, az úgynevezett „Jakab-féle ősevangélium” leírja, hogy amikor a Dávid házából, Juda törzsből származó férfiú, Joachim áldozatot akart bemutatni az Úrnak, egy Ruben-törzsbéli férfi félrelökte: „nincs helye az oltár közelében, mert magtalan”. Húsz évig élték feleségével, Annával úgy, hogy gyermekük nem született. Imádkoztak, sírtak, vezekeltek, könyörögtek gyermekért. Jövedelmük harmadát évről évre szétosztották a szegények között, a másik harmadát a templomnak adták, s csak a harmadikharadból éltek. Könnyben, keserűségben vártak, míg végül kicsi úrnőjük megszületett.

Gyermeküknek a Mária nevet adták, melynek 72 névjelentése közül itt a két legszélsőségesebbet idézzük. Mária „keserűség” és Mária „úrnő”. Hároméves korában a templomnak ajánlották föl. A legenda szerint a templomhoz vezető úton, amerre Mária elhaladt a holtak felkeltek, ugyanis megéreztek Megváltójuk közeli eljövételét. Hogy meddig maradt a templom intézetében nem tudjuk. De nem lehet véletlenül tartani, hogy hagyományos Szent Anna ábrázolás szerint, Szent Anna ölében ül a kicsi Mária, akinek felolvas a Bibliából. Szent Joachim a pátriárkák korában és fényben élte le hátralevő életét, s Szent Anna és a Boldogságos Szűz Mária karjai közt lehelte ki lelkét. Anna ismét férjhez ment és születtek gyermekei: az anyák adják az egyház életéhez test szerinti gyermekeiket. A test szerinti anyák, Annák nélkülözhetetlenek Isten földi országában.

Szent Joachim és Szent Anna a házastársak segítője és védelmezője.

Joachimot hosszú köntösben, pásztorként, szűk nadrágban ábrázolják. Szent Annát matrónaként zöld köpeny és piros ruha, valamint fejkendő a mindenkori divatot elutasítva. Jellemző kép még az úgynevezett „Anna-hármas”: a gyermek Mária és Jézus lépcsőzetes egymás mögött Anna ölében, illetve karján.

„Megáldotta őket az Úr, irgalmas volt hozzájuk az üdvözítő Isten.” (Zsolt. 23,5)

A 2003/2004-es tanév a Szent Gellért Iskolában - lelkipásztori szemmel

2003. Augusztus 31-én nyitottuk az új tanévet. A Veni Sanctet nem az évnitókor tartottuk, hanem mássnap, csak a gyerekeknek. Így mentesülünk a szülők fegyelmeztlenségétől, és sokkal meghittebb volt.

Szeptember 23-án, Szent Gellért nap keretében püspök úr a szentmise után megáldotta iskolánk új tornatermét. A püspöki beszédből kiemelnék néhány mondatot: „Hogyan tanít Gellért? Én csak egyetlen egy szót mondok, szentté. Szentté nevelte, szentté formálta növendékét, Imrét tanításával, példájával, követelményeivel. A saját példájával, tudásának átadásával és annak megkövetelésével csodálatos tanítómesterré vált, aki példakép ma is nevelők, szülők és mindenki előtt. Igen, nem megy máséknál a nevelés, csak ha szentté, az Isten előtt hódoló, az Isten által értéknek tartó értékek szerint gondolkodó emberré válik. Nagyon meg kell gondolni szülőnek, nevelőnek, gyermeknek, hogyan építi fel a jövőjét. A kisebbek, világos, még nem értik át, minél följebb kerül, annál nagyobb a világ csábítása, akkor lesz nagy, ha sok pénz lesz. Jézus pedig odaállítja az apostolokat, mikor vitatkoznak, hogy ki a legnagyobb közülünk, odaállít egy gyereket. Aki engedelmes a szüleinek, aki igazán nagyon keveset tud, és azt mondja, ha ilyenek nem lesztek, nem mentek be a mennyek országába. Ilyenek, mint ez a gyerek. Pedig annak sok pénze igazán nincs, de van egy szeretet édesapja, akire ráhagyatkozik, aki gondoskodik róla. Ha tudom, hogy van egy szeretet mennyi Atyám, aki gondoskodik rólam, csak hallgassak rá, csak úgy éljek, ahogy ő várja tőlem, akkor nagy baj nincs.”

Minden hónap első hétfőjén, reggel 8-kor diákmisét tartottunk a gyerekeknek. Reformátusoknak is istentisztelet van ilyenkor, az egyik tanteremben, a tiszteletes úr ki szokott jönni. A kápolnai szolgálatot (ministrálás, felolvasás) egy-egy osztály tanulóival vállalták. Misére készülve, egy-két nappal előtte gyónatás szokott lenni.

Minden hónap 2. és 4. vasárnapján misét tartottunk iskolánk kápolnájában. Ezen a környékbeli hívek is részt szoktak venni, a hely meghittsége miatt időnként még a város távoli részéről is eljönnek, kocsikkal. Gyerekek is jönnek.

Adventben minden hétfőn reggel ünnepélyes adventi gyertyagyújtást tartottunk.

December 6-án a Mikulás is meglátogatta az iskolát, Sóczy Géza hunyai hitoktató személyében. Volt egy másik mikulási ünnep is, a Gyermekétkeztetési Alapítvány jóvoltából. A gyerekek ajándékokat is kaptak, sőt volt, aki görögországi utat is nyert.

December 18-án tartottuk az endrődi templomban a „Segítsünk a rászoruló gyerekeknek” jótékonyági akcióit, a Templomos Lovagrend szervezésében. Iskolánk mellett több országos szervezet is részt vett ezekben. Ünnepségeket felkereste az olasz nagymester, valamint külföldi lovagok is. Gyermekrajz pályázatot is meghirdetett a Lovagrend. Iskolánkat több gyermek is képviselte, és díjakat is kaptak. Ezek az alkotások jelenleg a szegedi Dómban tekinthetők meg.

December 19-én, a 4. adventi gyertya meggyújtásával kezdtük a karácsonyi műsort. Az idei ünnepeink az új tornatermünk színpadán volt. Igazán meghitt, és lélekemelő volt.

Karácsonykor, az éjféli mise előtt az endrődi templomban a gyerekek karácsonyi pásztorjátékot adtak elő, Pfeifferné Varjú Marianna hitoktató munkájának köszönhetően.

2004. januárban, a karácsonyi szünet után vízkeresztii házszentelést tartottunk. Az imát az aulában mondtuk el, aztán végigjárattuk a termeket.

A nagybajtót hamvazkodással kezdtük.

Április 2-án nagybajtói lelki nap volt iskolánkban. Szegedről Pálfi Zoltán egyetemi lelkész hívott meg. Segítségére volt iskolánk hitoktatója, és a hunyai hitoktató is. A

tanároknak is tartott nagybajtói, húsvéti lelki előkészítőt.

Nemzeti ünnepeinken, október 23-án, március 15-én az endrődi templomban ünnepi szentmisét szoktunk bemutatni a Hazáért. Ezen iskolánk tanulói szép számban részt vesznek, és az iskola énekkara énekel. Mise után a templom melletti téren az endrődi önkormányzati iskola tart megemlékezést, majd közös koszorúzással zárul az ünnep.

Május 2-án Anyák-napi mise volt az Édesanyakért, de nem a kápolnában, hanem a tornateremben. Korábbi kellemetlen tapasztalatokkal ellentétben, most tudtak viselkedni a szülők is. A mise után a gyerekek műsora következett.

Május 21-22-én iskolánk pedagógusai, dolgozói és a plébános elzarándokoltak Máriacellbe, a Népek Zarándoklatára. A rossz idő sem tudta elrontani a zarándoklatot, azt hiszem, mindenkinek olyan lelki élmény volt, melyből hosszú ideig lehet táplálkozni. Köszönjük az igazgató úrnak, hogy ezt lehetővé tette a pedagógusoknak.

Május 23-án hat gyermeket kereszteltünk iskolánk kápolnájában, ebből 5 a mi tanulóink közül került ki.

Pünkösdhétfőn elsőáldozás volt. Korábban itt az iskolakápolnában, az utóbbi években a templomban. Volt, aki közvetlenül előtte keresztelkedett meg.

Június 6-án, Gyomán bérmálás volt. Manapság, főleg Gyomán, igen szép számban tűnik a 34 bérmálkozó. Ezek jó részét iskolánk tanulói, és a hunyai gyerekek tették ki.

Június 11-én pénteken reggel hálaadó szentmisével, Te Deummal zártuk az iskolai évet az endrődi templomban. Ezen iskolánk minden tanulója, és a tanárok is részt vettek. Külön busz szállította a gyerekeket.

Június 12-én ballagás volt, és 15-én évzáró.

Ez évben is előfizettem és küldtem az iskolának a katolikus sajtótermékeket: Új em-

ber, Keresztény élet, Hitélet, Városunk, Szív újság. Látom, jár a Képmás is.

Sok pozitívum mellett szeretném a figyelmet felhívni egy-két dologra, melyen változtatnunk kellene.

Nagyon örültem a májusi hatos keresztelőnek. Annak viszont kevésbé, hogy van olyan elballagott nyolcadikos, aki nincs megkeresztelve. Egy-két nagy kamaszgyerek elzárkózott előle. Alsó tagozatban eszentül jobban oda kell erre figyelniük. Persze, nem erőszakkal, de a lelkiismeretét ébren kellene tartanunk a szülőknél, rámutatva, hogy a kereszttség elhanyagolásával mitől fosztják meg gyermekeiket.

Mivel vasárnaponként nem nagyon látogadják gyerekeink a templomokat, ezért tartunk minden elsőhétfőn iskolai misét. Jó lenne a gyerekeket többet biztatni a templomi mise fontosságára. Jó lenne, ha minden pénteken úgy bocsátanák el a gyerekeket a pedagógusok, hogy találkoznak vasárnap a templomban. Ebben persze az is benne van, hogy a pedagógus is eljön.

Örülök, hogy a gyomai református kántortantestületünk tagja Kele Ági személyében. Mivel Katinka kisbabájával van otthon, most Ági református hitoktató is. Örülök, hogy a református gyerekek a templomukban időnként szerepelnek is. Jó lenne, ha emellett a katolikus templomban is többet énekelnének.

Örülök, hogy rászoktak a gyerekek, hogy havonta jönnék gyónni. Annak viszont kevésbé örülök, hogy a nagyok elkerülik a gyónatást. Nem lenne bűnük?

Örülök, hogy az iskolai misén vannak ministránsok, felolvasók. Annak viszont nem örülök, hogy a templomba kevés jut belőlük.

A felnövekvő kamaszok, tudom, sok gondot okoztak, és nem ritkán borsot törtek a tanárok és a plébános orra alá. Viszont a ballagás előtti búcsúztató, a Te Deum után, viszont megható volt. Saját szervezésükben kis műsorral folytatás a 127. oldalon

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XIV. rész

Egy kiváló kutató Bradák Károly kimutatta, hogy a Bizánci Birodalom több mint 1000 éves fennállása alatt soha nem voltak forgalomban olyan viseletek, amelyek Dukász Mihály képén láthatók. Ez az első felismerés. A második, hogy ezek az öltözetek le sem szabhatók ezek nem öltözetek, hanem felületek dekoratív kitöltései. Nem féltek a lebukástól, hátra tették ezt az alakot mert ott nem látható. A beosztottak megfélemlíthetőek voltak.

Most újra fel kell tenni a kérdést, hogy egyszer ezek a 18. század végi hamisítványok - márpedig azok! - akkor mért nem tudtak úgy csinálni, hogy beférjenek a foglalatba. Egyetlen vélekedés van, amit el lehet fogadni: ti. hogy Dukász képét eredetileg nem ide szánták. Most már láthatjuk, hogy ezt a koronát a II. Bizánci Császárság koronájává akarták átsminkelni.

És csak akkor érthető, miért vannak kifoglalás nyomai a Pantokrátor képen elől, már valószínűleg ki is foglalták. És akkor érthető, miért éppen Dukász Mihály képet, mert Dukász 1071-ben került trónra, és 1071-ben a trónra lépése előtt volt az a csata, amelyben a szeldszuk török haderő teljesen szétzúzta a bizánci hadsereget. Más néven ez a malaiziai csata volt! És ezzel Bizáncnak az anatóliai ági hatalma véget ért. Ha ők anatóliai ági hatalmat akarnak visszaállítani, akkor a jogfolytonosságot Dukász Mihálytól kell számolni. Mert Dukász alatt még a teljes birodalom élt, jog szerint. Örögi logikával kitervelt rombolás! Nem is titkolták. S ki lett volna az első császára a birodalomnak? Itt a leírások nagyon pon-

tosak. Jancsó Benedek történész pontosan leírja: Ennek az új birodalomnak új császára: Konstantinus –oros nagyherceg lett volna. II. Katalin cárnő (ennek a tervnek a kiagyálója) elhitette az összes európai hatalmassággal, hogy ők nem fogják anektálni (bekebelezni) ezt a területet. No most, aki egy orosznak csak egy fél pillanatra is elhiszi bármelyik ígérteit, annak úgy kell, hogy történjék vele, ami történik. Én azt hiszem, hogy még álmukban sem tudnak igazat mondani. Nem rossz szándékból, hozzászoktatták őket. És mi mindig lépve megyünk! Lényeg az, hogy bevették az európai hatalmasságok, előre nyomult az orosz haderő – elfoglalva természetesen az azóta délorosz síkságnak nevezett területet, elfoglalta a Krim-félszigetet a déli csücskéig, még ahhoz is ragaszkodtak, hogy Konstantin nagyherceg mellett görög nyelvű udvartartás legyen, még eljátszották azt a tréfát, hogy volt körülötte egy kis hadsereg görög vezényleti nyelvvel és hogy az elfoglalt kulcsfontosságú városokat a Krim-félszigeten görög néven nevezték el. Egyet közülük ma is ismerünk, ez ma hadikikötő: Szevasztopol. Megecsüdné egy mai átlagos hallgató, hogy ez antik görög város! Dehogy antik! II. Katalin cárnő alapította hadikikötőnek. Akkor miért van görög neve? Hát ezért! S beljebb a szárazföldön Szinszeropol ugyanezt a szerepet játszotta. Elhitetni a világgal, hogy itt tényleg második Bizánci Birodalom lesz. Tehát görögül neveznek el dolgokat, görög vezényleti nyelv van, görög udvartartás és így tovább... De az oroszok szállták meg ezt a területet és Ukrajna megalakulásáig tehát a legutóbbi időkig

Oroszországhoz tartozott. Bármennyire is nem sikerült ez a terv, megvolt a Konstantinus szerepköre, és megvolt Geobicásé is. Tehát azon az alapon lehet állítani, hogy másodlagos a Konstantinus kép, mert itt egy körülmélet képről van szó. Itt az „Ó” betű fölött látunk egy vízszintes vonalat, ez a rövidítésnek a jele. Ilyen közel zománczott felület nem kerülhet egy aranylemezzel szembe. Alapkérdés tehát az utolsó zománczott felület és az aranylemez között kell egy biztonsági sávot hagyni. Ezt az első óra öt percében megtanítják a zománczóknak. Tehát az szóba sem jöhet, hogy ennek a képnek ez eredeti mérete, ez egy körülmélet kép, jól lehet látni fölül is. A másik esetben, Geobicásnál tudni kell, hogy Geobicásnak a Géza nevet soha sem írták Bizáncban. Több Géza királyunk is harcolt Bizáncban, tehát leírták a Géza nevet, és megmaradtak a névelírások. Tehát Geobiás, ha ezt méltóság névnek veszem, azonnal elárulja, hogy kerülhetett 1780 és 1790 között a Magyar Szent Koronára, amely szemmel láthatóan a II. Bizánci császárság Koronájává lett átsminkelve, hogyan kerülhetett rá Geobicás? Az új mesterséges tákolmánynak a lakossága török nemzetiségű volt. Ennek valamilyen képviselést kellett, és ez volt a Jeoviczás képviselést, ez volt mint hívó kvális néven a török etnikum vezetője. Tehát ha nem ismerjük a II. Bizánci Birodalom etnikai összetételét, a létrejöttét, a történelmi körülményeit, elképzelni sem tudjuk, miért kellett ezekre felcserélni az eredetileg itt lévő képeket? Mert hogy nem eredetiek, azt az öitözékük is egyértelműen bizonyítja, és az is bizonyos, hogy aki csinálta, nem rendelkezett alapos tudással. Különbben ilyen elméretezést nem csinált volna! Még ma is alig fér be a foglaltba ez a kép, felülről nem lehet ráhajlítani a foglalatot. Még egy apróság! A kezeket nézzük meg! Ha egy zománcképről azt akarom megállapítani, hogy eredeti-e, vagy hamisítvány, sohasem az arcokból indulok ki, az nagyon nehéz lenne, arcot hamisítani nagyon könnyű. De kezet, hogy egy felső kart hogyan hozok át az alsókarba, az nagyon nehéz! Legnehezebb pedig egy „fogó” kezet hamisítani. A két felső kép esetében látni lehet, hogy ezt az áthozatalt nem tudta megoldani. Hogy jó helyre fel tudja hozni az alsórészt, el kell törni az alkart. El is törli!

A másik képnél a könyöke nincs a helyén! Vagy azt mondhatjuk ez egy gibbon! - a főemlősnek valamelyik válfaja.

Közreadta: Kis Andrea

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Enadródt néprajza

Rovartató: Szondi István

Végrendelkezés

Tisztelt Olvasó!

Folytatjuk az előző számban megkezdett Varjú Imre szellemi és politikai végrendeletének (1923. Évben) közlését.

„IV. rész: A szellemi munka.

Gyermekeiteket iskolába szigorúan járassátok, hogy buták ne legyenek, mert buta embert megcsalják, kihasználják. Télen, vagy midőn időtök megengedi, jó tudományos könyveket és újságokat olvassatok, amelyből a világi és gazdasági helyzetet megtudjátok és megtanuljátok. Vigyázzatok vásárokon, piacokon; mindennek, amit árultok az árát, jól feltartsátok, mert megveszik azt ügyis és ügy sem hasznátok vele semmit, ha ti olcsón adjátok is, mert a kereskedő úgy sem adja olcsóbban a fogyasztónak, legföljebb kinevetnek benneteket. Ha a vevők haragszanak, bosszankodnak, erre se adjatok semmit. Jóság és egyéb vételnél nagyon vigyázzatok; keceptől lehetőleg soha ne vegyetek. Ha nem értetek a jószághoz nézessétek meg valami jóakarátú rokonnal, de azt is jól megválasszátok. Vigyázzatok, mert a kereskedők mindenféle gazemberséget felhasználnak és a hiszékeny, buta emberek megcsalják. Nagyon vigyázzatok, hogy drágán ne vegyetek és olcsón ne adjatok, mert akkor örökre szegények lesztek.

V. rész: Ruházkodás.

Mindig tisztességesen ruházkodjatok; sok és cifra ruhákra ne költsetek. Otthon és dologban mindig ócska és rossz ruhában legyetek; templomba, szomszédba, községbe: emberek eleibe, mindig tiszta és lehetőleg tisztességes ruhába menjete. A ruházkodásra nagyon vigyázzatok, mert az mindig sokban volt és már sok embert a tönk szélére vitt.

VI. rész: Egészség és étkezés.

Az egészségetekre vigyázzatok, mert az embernek az egészsége a legnagyobb vagyona. Hidegben jól öltözzetek; ha nagyon meg...

Tisztán főzöttek és az ételeit, jól megfőzött nyersen, ne maradjon. Tiszta kútvizet igyatok. Ha esetleg folyóvizet iszotok azt előtte, jól megforraljátok. Piszkos éteit ne egyetek és piszkos vizet ne igyatok, mert ez tele van betegség okozó baciussal. Nagyon hideg, nagyon forró ételt ne egyetek és vizet ne igyatok. Sokat soha ne egyetek és ne igyatok, hanem mindig rendszeren étkezzetek és igyatok

Pálinkát egyáltalában ne igyatok, mert ez méreg; bort is keveset igyatok. Kocsmába egyáltalában ne járjatok, mert ez megeszi az embernek az egészségét és vagyonát is. Ha betegek lesztek, menjete orvoshoz. Javas orvosokhoz, kurúzlókhoz ne menjete, csak jó lelkiismeretes orvosokhoz; van ilyen is. Amit ők mondanak azt szigorúan tarsátok be, mert ha be nem tartjátok, hiába hordjátok el az egész patikát, nem használ semmit. Ha testeteket valahol megvágjátok, különösen vigyázzatok, ha döglött jószágot nyúztok és magatokat megvágjátok, azonnal ki kell mosni a sebet először hideg vízzel, azután lágy melegvízzel, ecettel leönteni és tiszta ruhával bekötni. Ha nem gyógyul és nagyon fáj, 24 óra múlva orvoshoz kell menni, mert ha ezeket elmulasztjátok, akkor a halál, vagy a testrész levágása kövekezik

VII. rész: Tisztaság.

Az összes épületek, házi bútorok, mindenféle házi és gazdasági eszközök tiszta legyen. A tiszta nő és férfi dísz a háznak, a piszkos nő és férfi undorító és a piszokból kelnek a férgek és betegségek, amelyek átragadnak emberre, állatra egyaránt. Mindig annyiszor mosakodjatok ahányszor a körülmények megkövetelik. Főzés, sütés, evés előtt mindig és mindannyian megmosakodjatok. Piszkos edényben soha ne főzöttek és belőle ne igyatok, mert ez betegség. A betegség pedig nagy dolog és nagy költség. Van idő a szorgalmas, jó embernek mindenre: Imádkozni, dolgozni, szórakozni, tanulni és megtakarítani.

VIII. rész: Az erkölcseről.

...bajok érnek benneteket ne zúgolódjatok, mert ezzel úgysem segítetek semmit. Lehetőleg nyugodjatok meg.

IX. Az emberekkel való érintkezésről.

Az emberekkel nagyon le ne ereszkedjete, kivéven szüleit, gyermekeiteket, testvéreiteket. De azért, ha valaki hozzátok fordul, kivált jóra való szegények, akár anyagilag, akár szellemileg, ha tudtok, segítetek rajta. A szegényeken segítetek, úgy ahogyan tőletek telik. Másoknak bűneit, testi-lelki fogyatkozásait soha fel ne hányjátok, jegyezzétek meg magatoknak, hogy ti sem és senki sincs hiba nélkül és boldog ember az, aki becsülettel és tisztességgel tölti le életét. Ha pedig valaki hibákat szemetekre hányja, ne haragudjatok. Gondoljátok meg, hogy talán igaza is van. Hallottam egy káplánt prédikálni, aki azt mondta, hogy az is jó barát, aki hibáinkat a szemünkre hányja, mert rájövünk, hogy mégsem vagyunk olyan jók, mint ahogy mi tartjuk.

Szomszédokkal, idegen emberekkel jóban legyetek, de nagyon le ne ereszkedjete, mert ennek rendszeresen veszedelem szokott lenni a vége. Jó és rossz sorsotokról és az emberekről mások előtt ne beszéljete és dolgaikba be ne avatkozzatok. Bukott és ügyetlen embereket ki ne nevessetek és ki ne csúfoljátok, mert ez bűn és ezt okos ember nem teszi.

Cselédeknek a bérét soha el ne fogjátok, senkit meg ne csaltok, ne lopjatok, senkit meg ne bántatok, mert nem lesz rajtatok az Isten áldása. Mindig jó és becsületes emberekkel társalogjatok; olyan emberekkel, akik Istent, vallást, embereket gyaláznak, szóba ne álljatok, őket ne hallgassátok, velük ne társalogjatok, mert midőn másokkal beszélnek rólatok is így nyilatkoznak."

Gyoma néprajza

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán IV. rész

Az eddigiekből kitűnik, hogy a szomszéd falvak lakói meglehetősen alaposan ismerhették egymást, hiszen a tanúvallomási jegyzőkönyvekbe, esetleírásokba névszerint diktálták be a vétkeket. Nincs mit ezen csudálkozni, hiszen a férfiak jövő-menő emberek voltak, kint a határban, vásárokon, s bizony Dévaványa, Túrkeve, Mezőtúr, Köröstarcsa kölcsönös oda-vissza házasodások lehetséges helyszíne is volt. /kisebb mértékben Körösladány, Mezőberény/. A vagyoni állapot jogállás, falvankénti öltözködés némileg szintén felismerhető jegyeket hordozhatott. Dévaványán pedig öntudatos, nyakas, kiterjedt, jobbágytelken ülő ármalista nemesi családok adták a teljesen elkülönült „Nemesi Communitást” élén a „Nemes Hadnagyával” /előljárójával/, s mellette a jobbágy állapotú, de szintén öntudatos, nyakas, a földesúrral szerződéses viszonyban álló telkes gazdákkal, kiknek előljárójuk a „Jobbágy Communitás” Főbírája, Törvénybírája, esküdteikkel. Örökös sűrlődásban egymás között is, hogy ti. ki-kinek nem, s ki-kinek parancsolhat. Gyomán sem volt hiány az öntudatos nyakasságban, csak itt összesen három nemes familia volt-bár népes létszámmal /Gálos, Izsó, Krucsó/ -s „Nemzetes Főbíró Uram” Gyomán sem hagyta magát „Ványai Uraiméktól megaláztatni.”

„Annó 1775. August. 21. Vas István nevű Ványai Ember négy Lóval Kocsival már Gyomai ríszén az úton belüli Póhalom felől a Kölesekét gázoltatván s Lovával étetvén Lakossaink által megkapattatván Túr iKevi embernek vallotta magát, mind azáltal meg esmérvén embereink hogy Ványai ember mind Lovával mind Szekerével együtt el hajtották

és 22-én be is hozták Gyomára. Mejjt meg tudván a Ványaiak, azonnal még 21-én a Balai Csárdához Lovákat itatni vitt embereinket úgy mint Tót Miháj fiát, Istvánt és Lukáts György szolgáját Pálinkás Andrást meg sem hatták jól itatni hanem hatan /:Kik közül Dékány Jánost, és Szarka Andrást esmerték meg:/ őket környül vévén először a Hadnagy bojtárja meg kötözte annak utánna Dékány /ti. a ványai nemesek akkori hadnagya/ azon kötözést helybe nem hagyván mondotta; majd én kötözöm meg őket baszom az Annyukat, a mintis ujra maga osztán úgy kötözte, hogy a véris megalutt a kezekbe. A 10 darab Lovakat is az utána kezekhez vévén, ezeket is Ló hátakonn vitték be felé, őszve kötözött kézzel ülvén a Lovon Tót István kéczeris úgy Le esett Lóruól, hogy az ábrázattya is őszve tört Ványára érkezővén pedig véleek a gerendákba nyakoknál fogva fel Láncozták is, és a kezeikre bilincset verettek. Ezen tőlük tanult példa szerént a mi embereink is osztán – ugyan azok kik Ványai Vas Istvánt meg fogták – Két Ványai embert úgy mint Cser Istvánt a sérelelm nélkül hagyatott Kölesek közt Ló háton kóborolva találván, Pap István nevű szolga Legént pedig, csak az Kölesek közt menő uton találván, mind Lovakkal együtt, 22-én meg fogták és bé hajtották. De mi nem hogy itten véleek két három nap verés alatt dolgoztattuk volna, Sőt Lábaikra sem tétetvén Láncozt egy szobába Strázsa alá vetettük őket, holott az asztal körül ülvén bor itallal töltötték idejeket.

Aug. 23-án szinte kaszával és Ménessel a Kölesekbe tétetett kár Ványaiak által és melytül halálos fenyegetéssel el idegenitettek betsültetett a kárunk 400 köbölre Turi és Szen Andrási betsülletes Esküttek által. Turi Lakos Kenéz András és Borsi Miháj és Szen A András Lakos Kenyeres Miháj és Farkas Miháj Uraimék által Aug. 30-án.

Aug. 24-én écczaka ugyanazon ménes egész écczakán által azon Póhalmi Pusztánkat keresztül kasul szerze széjjel széledve járván, egyik végétül fogva a másikig reggel a Póhalom nevű Halom alatt találkoztatván bé hajtottuk és aug. 26-án Nemes Almássy Dániel Szolga Bíró Urnak mint hogy senki feléjek nem jött által adtuk volt. Mint hogy ekkor a Pusztának nagyobb részit keresztül járta a Ménes, minden féle élet pedig ki renden, csirkében /:kisebb csomóban:/, rudasban, ki Lábán ki bogjába volt, a mindenféle apránként tett de sokra ment kárt becsülni sem lehetett, hanem mint magunk magunk közt szokás ha valaki jószága életek közt kóborolva oiy kárba találtatik mejjt betsülni nem lehet, minden darabtól egy márijást /máriás-aprópénz/ fizet a káros embernek, tehát ez ezek felől is úgy gondolkozunk, hogy ha az utolsó kárt meg kivánnák adni ilyen formán fogunk a Ménes eránt is egyezni...

Aug. 30-án a Helység még hátra maradt Szénáját valóságos Póhalmi földön három szekerekkel hordatván őszve felé Marjai Kis János, Körösi Pap István, Pap Sámuel ötse István...rajtok ütött fegyveres kézzel Ványai Lakos Papp János és Dékány János fenyegetvén őket mondván; ha el hozzátok a Csárdához a Szénát egy csikó károtok nem léssen de ha nem vizitek itt a Tarlón vész a Lovatok mindagyon Lövöldözzük. A Gyomaiak mondották de hiszen Póhalmi Föld ez nem peres mit keres itt Kentek, Dékány János fellet; Tudom hogy Póhalmi Föld Urak hamissága tsinájja peresnek, húzzuk vonnyuk egymást Végezzék az Urak az ebatták baszom az Annyokat, ezek pedig meg ijedvén Puskájoktól, fenyegetésekre a Balai Csárdához vitték /:ti. az ványai föld volt:/ nékiek a 3 Szeker Szénát.”

Cs Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

III. KIS BÁLINT NAPOK

Iskolánk 2001-ben vette fel Kis Bálint jósvafői születésű református tanító nevét, aki 36 éven át tanított Gyomán. Névadónk emlékére 2002-ben rendeztük meg az I. Kis Bálint Napokat, s ekkor avattuk fel Kis Bálint emléktábláját. A Kis Bálint Napok fővédnöke dr. Szántó Mihály ezredes, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tanszékvezető tanára, iskolánk volt diákja.

2003-ban készült el iskolazászlónk, rajta a *nyitott könyv*: a tudás, az ismeretszerzés, az oktatási intézményünk célorientáltságát, a *város címere*: a lakóhelyünkhöz való tartozást, az érte folytatott munkálkodást, a *virág és a toboz*: -mint régi helyi motívumok-, a gyöke-rekből, a múlt értékeiből való erőmerítést szimbolizálják.

Kis Bálint Napi rendezvénysorozatunkon visszatérő hagyományaink: a hírverés, a rendhagyó órák, kiállítás, akadályverseny, sok közös játék, vetélkedők a szülők, pedagógusok, diákok részvételével. Emlékműsor névadónk tiszteletére, az emléktábla megkoszorúzása. Alapítványi bál.

Ebben az évben különösen sok újdonság került programunkba, hiszen rendezvényeink egy része az *Európai Unió csatlakozás jegyében zajlott*.

Faliújságok készültek Európai Unió információikkal, s az EU-s országok hatalmas kontúrtérképével. A hírverés, mely nagyon színesre, látványosra sikerült, osztályaink a sorsolással kapott országokat megjelenítve, táncolva, énekelve vonultak fel a város utcáin.

Az *Európa Napon* előadást hallgattak meg a tanulók, majd akadályversenyen adtak számot ismereteikről.

Új elemként jelentkezett az Európai Unió országok játékainak megismerése, a *Minden-napi mániáink* kiállítás, ahol szülők, diákok, pedagógusok mutatták be gyűjteményeiket; a *Kézművesnegyed*, ahol textilvirágot, karkötőt, sósizt bábót, nemezlabdát, bőrszutyót készíthettek az érdeklődők, gyöngyöt fűzhetek, papírt hajtogathattak, megismerkedhettek a papírmérettel. Ezt követően az osztályok a *Bolhapiac*on árusíthatták termékeiket.

Új programunk volt a *+ a sztár kerestetik* is, ahol az osztályok mutatkozhattak be. A négy napos rendezvény fergeteges *Suli-buli-val* zárult.

Új és szép eleme volt az idei Kis Bálint Napoknak, hogy a város iskolái közül elsőként emléktáblát avattunk, iskolánk egykori kiváló tanára, Darvas Tibor emlékére.

Úgy gondoljuk, sikeres programokban és élményekben gazdag napokat tudhatunk magunk mögött.

Öröm volt számunkra, hogy most is velünk ünnepeltek iskolánk nyugdíjas pedagógusai és „öreg” diákjai, hogy most is velünk volt fővédnökünk, dr. Szántó Mihály, aki értékes könyvekkel gazdagította könyvtárunkat.

Örültünk, hogy részt vett emlékünnepeinken dr. Szilágyi Ferenc nyelvész, irodalomtörténész, író - iskolánk egykori diákja, aki dedikált könyvével ajándékozott meg bennünket.

Köszönjük, hogy sokan megtisztelték jelenlétükkel rendezvénysorozatunkat.

Kónya Márta
a Kis Bálint Általános Iskola pedagógusa

Darvas Tibor Emléktábla avatás

2004. június 4-én a Kis Bálint Napok kiemelkedő eseményeként, a városban elsőként emléktáblát avattunk iskolánk egykori kiváló pedagógusa, Darvas Tibor magyar-történelem szakos tanár emlékére.

Az Oktatási Minisztérium Nemzeti Emlékezet Programja keretében pályáztunk az emléktábla létrehozására.

Ezen program lényege: olyan személyiségek középpontba állítása, akik az iskolai emlékezet szempontjából fontosak az iskolaközösség számára, akik munkájuk, egyéniségük, az iskola életében játszott szerepük révén ébren tartották, átörökítették az iskola, a tanulás, a tanár-diák viszony értékeit, jó hagyományait. Mi első emléktáblánk névadójául Darvas Tibort választottuk.

Hogy miért őt? Mert kiemelkedő tanáregyéniség volt.

Emléktáblánkat a Hősök úti épületünkben, az egykori magyar szaktanteremben, Tibor bácsi legkedvesebb tantermeben alakítottuk ki. A tanteremben került elhelyezésre a névadót bemutató képes tábla, míg az ajtón az emléktáblát fémtábla jelzi.

Milyen ember, milyen pedagógus volt Darvas Tibor?

Nekem nemcsak tanárom, majd kollégám, hanem példaképem is. Szigorú, de gyermek-szerető pedagógus volt, aki készületlenül, a taneszközei nélkül soha nem ment be órára. Diákok ezrei kapták tőle, a magyar nyelv és irodalom, a könyv, a tudás szeretetét, a szép magyar beszéd igényét, a jó humort, kollégák százai tanulhattak tőle hivatásszeretetet, következetességet, pontosságot, igényességet, nyíltságot, szakmai fogásokat, magas szintű szakmai tudást, emberi tartást. Személyiségének értékeivel gyakorolt nagy hatást. Nagyszerű tanár és ember volt, aki mindig tudta, mit kell tennie, s szerette azt, amit csinált.

Mindig és mindenütt becsülettel tette a dolgát, s emelt fővel egyenes tartással, szerényen ment végig a sors által kijelölt úton. Alkotó-kísérletező pedagógus volt, akit szaktárgyainak magas szintű ismerete, nagyfokú pedagógiai felkészültség, igényesség, határtalan gyermek-szeretet, segítőkészség jellemzett.

Öröm volt, hogy a Darvas család mellett volt kollégák és tanítványok a jelen pedagógusaival és diákjaival együtt tisztelegtek Darvas Tibor emléke előtt. Emléktáblát avató ünnepségünkön jelen voltak dr. Szántó Mihály és dr. Szilágyi Ferenc - iskolánk „öreg” diákjai is, valamint országgyűlési képviselőink Földesi Zoltán és Domokos László.

Földesi Zoltán megnyitója után ünnepi megemlékezés következett, ahol jelen és volt diákok, kollégák, egykori tanítványok emlékeztek dallal, verssel, prózával, idézték fel Darvas Tibor életútját, munkásságát, emlékeztek gondolataira, szavaira.

A megható emlékműsor végén Darvas Tibor fia, Tibor kért szót, s mondott köszönetet a család nevében. Ezután a diákok, pedagógusok, vendégek virágot helyeztek el az emléktáblán.

Boldog vagyok, hogy volt tanáromról, példaképemről neveztek el a város első emléktáblát.

„Ami ragyog, a pillanatnak született,
Am a valódi érték nem veszhet el az utókor számára.”

(Goethe: Faust)

Kónya Márta
magyar-ének szakos tanár

indul a hírverés

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kárpát-medencei pártok és szervezetek megalakították a Magyar Nemzeti Tanácsot Nagyváradon június 16-án. A tanácson keresztül kívánják egységesen képviselni demokratikus eszközökkel a kisebbségi magyarság autonómia-törekvéseit. Az új szervezet célja a nemzetközi politikum mozgósítása és az európai intézmények közreműködésének kieszközlése. A sikeres európai lobbizás érdekében Brüsszelben irodát terveznek nyitni. Részt vettek erdélyi, délvidéki, kárpátaljai, horvátországi, muravidéki magyarok képviselői. A Felvidékről is jelezték részvételi szándékukat, de nem érkeztek meg.

A nagyváradai tanácskozás résztvevői nyilatkozatukban felkérték az Európai Parlament összes magyar képviselőjét az örendelkezési igények képviseletére, mert véleményük szerint az öshonos magyarság egyetlen esélye a fennmaradásra az, ha saját kezébe veheti sorsát.

Csikszereda volt polgármesterének Csedő Csaba Istvánnak ítéltek oda a Magyar Szabadság Napja Díját. A volt polgármester az elmúlt 10 évben a határon túli magyarságért kifejtett munkásságáért kapta a rangos elismerést.

A Délvidéken az agresszív szerb nacionalizmus elsősorban a magyar kisebbség ellen irányul, a támadásoknak, atrocitásoknak elsősorban magyarok az áldozatai. Ilyen eset volt, amikor a verőlegények Belgrádban husángokkal támadták a Tadic-féle Demokrata Párt aktivistáira. A gyakorlat az, ha elfogják a tettest, akkor is csak verkedésért tesznek feljelentést, nem pedig nemzeti gyűlölet szításért.

Egy moszkvai politológus merész stratégiát dolgozott ki a Dnyeszter menti válság megoldására. Eszerint Romániát 2010-ig egyesíteni kellene a Moldovai Köztársasággal, ezzel párhuzamosan pedig önálló állammá kellene nyilvánítani a szakadár Transznisztríát. Bukarestben nem aratott sikert az egyesítést célzó terv, mindkét oldalról hiányzik a politikai akarat...

Az előző oldal cikkéhez: Kis Bálint Napok - a 8. b-s görögök

MÉG MINDIG ÉS ÚJRA: MI TÖRTÉNIK ITT A VIDÉKKEL?

I. rész

Az európai agrárpolitika és támogatási rendszer zsákutcája

Az európai agrárpolitika eszközei folyamatosan bővülve, egymásra épülve alakultak ki és vezettek el annak 1992-ben indult reformfolyamatához.

Az első eszköz kialakulása ahhoz az időszakhoz kötődik, amikor Európát a háborút követően az élelmiszerhiány és erős keresleti élelmiszeriac jellemezte. Ebben a helyzetben a leggyorsabban eredményt ígérő eszköznek a megtermelt mennyiséghez kötött, minden tonna termény után közpénzből adott támogatás tűnt. Ezt a ún. közvetlen (direkt) kifizetést – a piacok gyors telítődése hatására – később csak bizonyos termésszintig (referenciahozamig), majd csak bizonyos referenciaterületre és összmenyiségig (kvótáig) fizetett a Közösség.

Ez az a bizonyos kvótás, mennyiséghez kötött közvetlen kifizetés, amely ma alapvetően a GOFR (gabona, olaj, fehérje, és rost) növényeket termelő gazdaságokat, Magyarország esetében 4,73 t/ha referenciahozammal és 3,7 millió ha referenciaterületen támogatja 63 euró/t normatív összeggel. 2004-ben a magyar gazdák ennek az összegnek az 55%-át kaphatják meg, melyből 25%-ot biztosítanak a közösségi források, 30%-ot pedig nemzeti forrásból finanszírozhatunk.

Ez az eszköz olyan hatékonyan növelte a kibocsátott termékek mennyiségét, hogy rövid idő alatt felesleggel halmozódott fel az élelmiszer piacon. Ezek levezetésére „találta ki” az európai agrárpolitika az ún. intervenciósi felvásárlás eszközt, amellyel lehetővé teremtett arra, hogy a gazdák feleslegeiket előre garantált áron értékesíthessék a Közösségnek.

A 2004-re meghirdetett garantált intervenciósi felvásárlási ár pl. a gabona féléknél – Euró árfolyamtól függően – mintegy 25-27 ezer forint/tonna.

Ez a közösségi forrásokból, közpénzből biztosított felvásárlás azonban az alproblémát a piaci termékefelesleg jelenlétét nem oldja meg. Ezzel csak a közraktárak telnek meg a Közösség tulajdonába került áruval, ami egyedül a nagy raktárkapacitással rendelkezőknek kedvez. Ki kellett tehát találni egy harmadik eszközt. Ez lett az –ugyancsak közpénzből nyújtott – exporttámogatás, amely révén a kereskedő a külső piacokon akár az előállítás önköltsége alatti dömpingáron képes kínálni a hazai terméket. Adóból származó közpénzből termékefelesleget állítatunk elő a gazdákkal, majd azt felvásároljuk tőlük, és végül ugyancsak közpénzből a kereskedőknek nyújtott exporttámogatásokkal igyekszünk megszabadítani saját belső piacainkat ezektől a feleslegektől. Ez a rendszer azonban mindezen gazdasági, piaci és pénzügyi abszurditáson, a közpénzek felhasználásának irracionálisán túl teljesen érzéketlen arra, hogy hogyan, milyen módon állították elő a terményeket, ami a vidéki, természeti és társadalmi környezet súlyos eróziójához is vezet.

Az európai agrárpolitika reformtörekvései.

E támogatási rendszerrel Európa fokozatosan olyan zsákutcába került, amelyben továbbhaladni egyszerűen nem érdemes, de nem is lehet. Ma a közös költségvetésnek közel felét, több mint 40 milliárd Eurót költ el évente a közpénzből úgy, hogy annak gazdasági, piaci valamint környezeti és vidék társadalmára gyakorolt közösségi hatásai katasztrofálisak. E felismerésnek jegyében fogalmazódik meg az európai közvélemény, majd az agrár- és vidékpolitika részéről, hogy a mezőgazdaság csak akkor tarthat igényt közösségi forrásokra, ha a termelési feladatok mellett környezeti és társadalmi foglalkozási feladatokat is magára vállal. Ez utóbbiak olyan-termelemmel egyenrangú, az egész társadalom és a helyi közösségek számára egyaránt fontos ökoszociális szolgáltatások, „nem importálható közjavak”, amelyek helyben keletkeznek, és amelyekért - de csakis ezekért - a mezőgazdaságot, a gazdálkodót fizetség illeti meg.

Ez vezet el a többfunkciós európai agrármodell megfogalmazásához, és a közös agrár és vidékpolitika 1992-es reformjához. Ez egyebek mellett azt eredményezi, hogy csökkennek a termeléshez /kvótához, mennyiséghez/ kötődő támogatások, és az így felszabaduló források fokozatosan átkerülnek az agrár-környezeti és vidékfejlesztési kifizetésekre. A reform gyorsításáról hozott legutóbbi, 2003. június 26-i luxemburgi döntés is része tehát annak az erősödő folyamatnak, amely a gazdálkodóknak kifizetett támogatást nem a megtermelt termékmennyiségtől, hanem inkább a gazdálkodás rendszerétől, annak minőségi, biztonsági, környezeti, valamint társadalmi teljesítményétől teszi függővé. Ennek érvényesítését szolgálja – a jó mezőgazdasági gyakorlat, mint társadalmi alapkritérium megkövetelésén a Közös Agrárpolitika általános „zöldülésén” túl a „moduláció” és a „degresszió” is.

A „moduláció” a mennyiséghez kötött, 1. pilléres támogatások gyorsuló ütemű átcsoportosítását jelenti, a 2. vidékfejlesztési pillér támogatásaira. Ez utóbbiak aránya az EU agrárköltségvetésében ma még csak 10,5%, e gyorsítás révén azonban 2013-ra meghaladhatja az 50%-ot. A csatlakozásra váró „tízek”-kel kötött koppenhágai megállapodásban a második pilléren számunkra rendelkezésre álló pénzügyi keretek aránya már 2004-2006 között 52%!

A „degresszió” révén a termésmennyiséghez kötött direkt támogatások fenti csökkentése az 5000 Euró/év támogatási összeg /átlagosan 20 ha-os birtokméret!/ fölött jelenik meg, vagyis a nagyobb üzemeket érinti. Az így elvont forrásokat a 2. (vidékfejlesztési) pillér mentén használhatják csak fel a tagállam gazdái

folytatás a 140. oldalon

Evangélikus Oldal

„Érted is, amit olvasol?”
Apostolok Cselekedetei 8,30

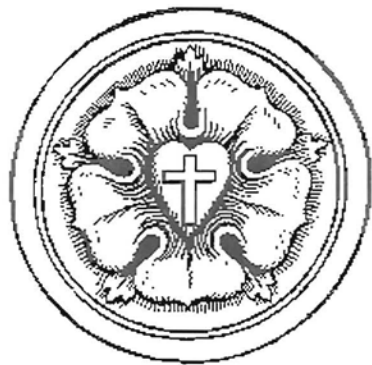
Az Apostolok cselekedeteiről írott könyvben Lukács, a szerző számos megtérési történetet örökített meg. Ezek egyikéből való a fent olvasható ige. Lukács olyan gondosan örökítette meg, hogy olvasva, (ApCsel 8,26-40) szinte látjuk, ahogy leperreg előttünk ez a lebilincselő történet. Sem a helyszín, sem a főszereplő nem szokványos. Akárhányszor olvasom, mindig eszembe jut, hogy vajon hogyan került egy etióp kincstárnok Jeruzsálembe? Az írás szerint a templomban járt az Istent imádni, de az is elképzelhető, hogy politikai küldetést teljesített, s ekközben jutott el a templomba. Kezében egy Ézsaiás prófétától való tekerccsel utazott haza. Ez is meglepő, hiszen a rabbiakon kívül más nemigen olvasta a szent iratokat. Ez az idegen férfi mégis ezt teszi. Nagy hatással lehetett rá jeruzsálemi látogatása. Megismerte az örökkévaló Istent, ő vonzotta magához, róla akart még többet megtudni, s Ézsaiás hívta segítségül. Fáradhatatlanul böngészte a sorokat, bár nem sokat értett belőlük.

Kérem az Olvasókat, emlékezzenek vissza, hogy ki hogyan vette először a kezébe a Bibliát! Valaki a kezébe adta, vagy egyszerűen csak levette a polcra? Nagy, régi családi Biblia volt, vagy talán egy kis Újszövetség? És emlékezzünk vissza, mi volt az, amit először olvasott? Ezeket a kérdéseket azért szeretném, ha mindenki végiggondolná, mert szerintem nagyon fontosak az első élmények a Szentírással kapcsolatban. Nagyon sok múlik ezeken, azzal kapcsolatban, hogy később milyen viszonyba kerül Isten szavával, az örömhírről és ez által Istennel és Jézus Krisztussal. Magam nagyon jól emlékszem az első találkozásra. 12-13 éves lehettem, amikor először a kezembe vettem. Nekünk nem volt családi Bibliánk, az otthoni evangélikus gyülekezet lelkészétől kértem egyet. Először az Újszövetség történeteit olvastam, és igazán megfogott az a világ, amivel találkoztam. Ezután kezdtem el hittanórára járni, ott már állt mellettem valaki, aki választ adott a kérdéseimre. Minél többet tudtam Istentől, Jézusról, annál inkább éreztem, nekem ez kell, szeretnék még többet tudni, szeretnék Istenhez tartozni. Így lettem végül lelkész.

Tudom, mert átéltem, fontos, hogy valaki odalépjen hozzám, és megkérdezzék: Érted is, amit olvasol? Így lépett oda Fülöp apostol az etióp kincstárnokhoz. Isten lelke állította oda mellé, hogy segítségére legyen. Odaállította, hogy elmagyarázza neki, Ézsaiás próféta jövendölése a Megváltóról szól, aki Jézus Krisztus személyében köztünk járt, értünk halt meg a kereszten.

Fülöp apostol szavait érdemes ma is feltenni magunknak. Érted is, amit olvasol? Esett már meg veled, hogy nem hagyott nyugodni, ami nem volt világos? És döbbenél már rá úgy valamire, igen ez nekem is szól, ez rám vonatkozik! Végre megértettem! Megértettem, hogy mindaz, amit Isten véghezvitt a zsidó nép történetében az én életemet is átformálhatja. Megértettem, hogy az a kegyetlen kivégzőeszköz, a botrányos kereszt az én bűneimért is magasodik, s a Bárány rajta miattam is hullatja a vérét, értem szenved.

Tudom, hogy nem vezet könnyű út a keresésétől a megértésig, a megtérésig. Csodálatos, hogy az etióp főember ezt az utat a könyv tanúsága szerint mindössze néhány óra alatt tette meg. Isten Szentlelke Fülöpön keresztül hitre juttatta. Ekkora a hirdetés ige ereje! A kincstárnok ott a Jeruzsálemből Gáza felé vezető néptelen úton megismerte és a szívébe fogadta Jézust. „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.” – hangzik a hitvallás a szájából. Elképesztő fordulatot vett az élete, hiszen néhány órája még azt sem tudta, kiről szól az ézsaiási prófécia, most pedig hittel vallja urának azt, akiről olvasott, s maga kéri a keresztséget. Csak az Isten Lelke volt képes ezt megtenni vele, Fülöp közreműködésével. Mert Fülöp volt az, aki hirdette neki az evangéliumot. Íme, a hirdetés ige hatalma. Megértést ad, megváltoztat és a Szentlelke által hitet ébreszt.

Igazán szükséges a Bibliát naponta olvasni, tanulni, belőle élni, de ez önmagában nem elég. Az üzenet az igehirdetésben és közös beszélgetésben, gondolkodásban válik közeli élménnyé. Keresztény emberként közös feladatunk a tanúságtétel. Jézus parancsa szerint: „tanúim lesztek... egészen a föld végső határáig.” A Szentírás szövege valóban minden ember számára elérhető már, de vajon mindehért értik is, amit olvasnak? Egyáltalán éreznek-e kedvet a tanulmányozásához. Egy híres igehirdető írta le úgy az egyház, a lelkészek és a keresztény emberek feladatát: kívánatos, kedvelté tenni a Krisztust, „odaszeretni” az embereket hozzá. Ebben áll a mi tanúságtételünk és felelősségünk, hiszen mi magunk is a Szentlelke eszközei vagyunk. Ő bennünket is indít a magunk „Jeruzsálemből Gáza felé vezető útjára”, ahol számtalan kereső testvért találhatunk. Nem kell ahhoz feltétlenül teológiai doktornak lennünk, hogy az evangéliumot hirdessük. Megteszik ezt a szülők, mikor a kisgyermeküknek Jézusról beszélnek, megteszik a tanárok, amikor tanítványaikat a másik ember tisztelőre oktatják. Megteszi bárki, aki nem titkolja el, ő Jézushoz tartozik, és ez neki fontos, jól érzi így magát, szeretné, ha mások is találkozának vele.

Ha felelősséget érzünk a hozzánk közel állók iránt, megteszük, mert tudjuk, hogy az üdvösségük függ tőle.

Az üdvösségünk függ attól, hogy valóban a Könyvek könyvének tartjuk-e a Szentírást, úgy ahogyan van: emberi kéz által írva, de a Szentlelke eszközeként.

Az üdvösségünk függ attól, hogy értjük-e, amit olvasunk, a magunkénak, ránk vonatkozóan érezzük-e az evangélium üzenetét.

Az üdvösségünk függ attól, hogy ki tudjuk-e hittel mondani az etióp kincstárnokkal: Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.

Adja Isten, hogy mindezeket a kérdéseket magunkban őszintén megválaszoljuk, és segítsen arra, hogy azt, amit tőle kaptunk mások javára, mások hitének erősítésére használjuk, s neki kegyelméért mindig hálát adjunk.

Horváth Anikó, evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben (Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Kedves Szülők! A 2004-2005-ös munkaévben induló konfirmációi előkészítőre a nyáron folyamatosan lehet bejelenteni a gyermekeket 13 éves kortól a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között):
56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Bornemissza Endre: VIHAR

Készül a tarajos zápor,
kicsibe futkos, sipákol,
szárnyait tárja a kotló,
fuss alá, kis csibe, ott jó.

Kis virág hajlik a szélbe,
jaj, a vihar le ne tépje,
nyúl bújik rét sűrűjébe,
nincs neki más menedéke.

Villan az ég, beledördül,
s önti a fönti vödörből,
megtelik szintig az árok-
híznak a békakirályok.

Pákolitz István: NAPNYUGTA

Gurul a nap gurigája,
giri-guri-guriga;
széleseben fut nyomába
Gyuri-Gyuri-Gyurika.

Ha tudná, mily messze van a
giri-guri-guriga,
állító helyében maradna
Gyiri-Gyuri-Gyurika.

Káldi János: ÉJSZAKAI CSÉPLÉS

Nyáréjben a kertek alatt
dolgozik a cséplőcsapat.
Vastag, fátlyas, sárga holdban
lobognak vagy tizennyolcan.
Sűrögnek a porfellegben,
amint az ott hajlik, lebben.
A cséplőgép eldúdolja:
országos nagy az ő dolga.
Hangja porként, szállodogálva
rárakodik szívre, fákra.
S amíg a gép dúdol, szaval,
égmagasra nő a kazal.
Elmosódó nyárfák alatt
teli zsákok toronylanak.
S a friss búza szaga lágyan
szétömlik az éjszakában.

V. 23. Gyomaendrőd
VSE – Örkény: 1:3

Az előző számban té-
vesen Örkény helyett
Karcag neve szerepelt.
Elnézést kérünk.

Május 30. Tápiószecső –
Gyomaendrőd VSE: 6:2

A tartalék kapussal kiálló vendégek sú-
lyos veseséget szenvedtek. Az endrődi gó-
lokot: Farkasinszki és Tóth szerezte. Jó:
Osán és Farkasinszki.

1. Tápiószecső 26,5,2, 66-7, 65
14. Gyomaendrőd VSE 7, 5, 16, 38-66,
26

Megyei I. o.: Gyoma FC – Szegha-
lom: 2:1

Gól: Toldi 56 és 75. p. illetve Nagy. Jó:
Vatai, Dobó, Mátyus, Toldi.

1. Battonya 20, 5, 2
2. Gyoma FC 19,1, 7 54-23 58
Június 7. Gyomaendrőd VSE - Fegy-
vernek: 1:3 (féldő:1:1)

A 2. percben Zsibrita szöglete után
Hídvégi a gólszerző: 1:0

20. percben egyenlítene.

SPORT

55. percben egy előre vágott labdát
Csortos 30 méterről az üresen hagyott ka-
puba lötte: 1:2.

60.perc Beinschrót 2 sárgalap miatt ki-
állításra került. 81. perc Lukács pörgette a
kapuba :1:3

A gyomaendrődiek végig támadták a
találkozót, de a kontrákra építő vendégek
győztek.

Jó: Nagy és Hídvégi.
14. Gyomaendrőd VSE 7,5 17, 39-69,
26

Megyei I. o. Mezőkovácsháza –
Gyoma FC: 1:2

Jó: Dobó, Vatai, Timár, Kovács, Tol-
nai.

2. Gyoma FC 20, 1, 7, 56 –24 61.
Június 13. Cegléd – Gyomaendrőd
VSE: 10:2

A hazaiak mindenben felülmúlták a
gyengén, bágyadtan focizó vendégeket.

Csak Osán, Litauszki, és
Hídvégi nyújtott elfogad-
hatót.

Megyei I. o. Gyoma
FC – Tótkomlós: 2:1

Sok helyzetet hagytak ki a hazaiak, de
még így is biztosan nyertek. Gól: Hunya és
Tolnai

Az év végi táblázat:

NB III.

1./Tápiószecső, 2./Örkény, 3./Monor,
4./Túrkeve, 5./Algyő, 6./Rákóczi, 7./Cegléd,
8./Hódmezővásárhely, 9./Jamina, 10./Hegyháza, 11./Nagykátá,
12./Fegyvernek, 13./Szarvas,
14./Gyomaendrőd, 15./Kondoros,
16./Szajol

Megyei I.O.

1./Battonya, 2./Gyoma FC,
3./Magyarbánhegyes, 4./Méhkerék,
5./Mezőberény, 6./Szabadkigyós, 7./Vész-
tő, 8./Mezőkovácsháza, 9./Szeghalom,
10./Csorvás, 11./Tótkomlós, 12./OMTK
13./Békés, 14./Békésszentandrás, 14./ Bé-
kés 15./Gádoros 16./ Medgyesegyháza

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRÉ IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-
ti sütők építését határidőre, kifogástalan
minőségben vállalom! Megrendelés alap-
ján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

STÚDIÓ-C

A hang, amely egyenesen nektek szól!

Takács Zoltán - főszerkesztő
Juhász Ferenc- zenei szerkesztő
Bobály Katalin- bemondó

Gubuznai Zsolt- külső riporter
Kondor Nóra- külső riporter
Rafael Tibor - műsorkészítő

„Stúdió C, a hang, amely egyenesen nektek szól”! Ez a szlogenje a Bethlen Gábor Szakképző rádiósainak. A kis csapat, amely öt lelkes tanulóból áll, tavaly május óta szórakoztatja a kollégium diákjait zenei műsorokkal, az ott lakók nagy örömeire.

A fiatalokat interjúra invitáltam, beszélgetésünk apropóját, pedig az adta, hogy a Stúdió-C a Diákrádiósok Vajda Péter Emlékversenyén, Szarvason első helyezést ért el, amelyhez mi is gratulálunk nekik. Kérdéseimre Bobály Kati, a rádió bemondója válaszolt, ő a hang, amely egyenesen nekünk szól.

Elmesélnéd nekünk a Stúdió-C történetét?

A Stúdió C 2003. május 9-én alakult Takács Zoltán javaslatára, abból a célból, hogy színesebbé tegyük az életet iskolánk Bajcsy úti kollégiumában. A C-kollégium egyik nevelője Ungvályi János tanár úr is szívügyének érezte az ötletünket, pályázatokat írt, hogy a stúdiómunkához előteremtjük a szükséges eszközöket.

Induláskor magunkat Rádió-C-re kereszteltük, de megváltoztattuk a nevünket. Ennek örülök is, már csak azért is, mert a Stúdió-C jobban hangzik, mint a Rádió-C. Mára a rádióknak már beköltözött a Fő úti kollégiumba és innen sugározzuk az adásainkat.

Milyen műsorokat készítenek?

A műsoridőt leginkább a zenés blokk tölti ki, de azért igyekszünk minél több információt átadni a hallgatóinknak, híreket olvasunk be, az országban folyó eseményeken kívül az iskolai élettel kapcsolatos dolgokra is odafigyelünk. Ezen kívül horoszkópokat közlünk, vagy például praktikus ötletekkel látjuk el a hallgatókat. Természetesen riportokat is készítenek tanárokkal, érdekes emberekkel.

Naponta háromszor sugározzuk adásainkat. Reggel 7-től 8 –ig zenés ébresztőt tartunk, azután délután a szieszta idején 2-től a szilencium kezdetéig, 4-ig rádiózunk, végül esténként is hallatjuk a hangunkat 7-től egészen a takarodóig, ami 10-kor van nálunk.

Az egyéves lelkes munkátok méltó dícsérete ez az első helyezés, amit a diákrádiósok versenyén értetek el. Mesélnél nekünk erről az eseményről?

Június 3. és 5. között a szarvasi Vajda Péter Gimnázium rendezte meg a diákrádiósok versenyét. A vetélkedőre a Dél-Al-

föld régióból érkezett 15 csapat. A megmérettetésünk két fordulóból állt. Először is 10-15 percben kellett bemutatnunk iskolánkat. A zsűri így választotta ki a második fordulóra jutott 6 csoportot, amelyek között szerencsére mi is ott voltunk. A zsűri tagjai egyébként mind neves szakember volt úgy, mint Varga Zoltán, a Magyar Rádió Szegedi Körzeti Stúdiójának a vezetője vagy például Csath Róza, a Békés Megyei Hírlap szerkesztője.

A második fordulóra olyan iskolákkal maradtunk versenyben, akik mind számítástechnikával foglalkoznak, és akiknek technikai felszereltsége jócskán felülmúlta a miénket. A verseny e részében különféle témákat és interjúalanyokat sorsoltak ki számunkra, akikkel egy maximum 10 perces riportot kellett készíteni. A mi feladatunk az volt, hogy a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatójával Tirják László úrral készítsünk interjút.

Hogyan vágtatok bele a műsor elkészítésébe?

Az elkészült anyagunk 8 perc 18 másodperces, azt gondolná az ember nem is igen kell több idő az elkészítéséhez sem. Ez korántsem így van. Nekünk kerek 8 órába telt mire tökéletesítettük művünket. Nehezítette a dolgunkat, hogy olyan szerkesztőprogrammal kellett dolgoznunk, amelyet nem is ismerünk és előbb, meg kellett tanulnunk kezelni, erre mindössze félóránk volt. Hogy is vágtunk bele a feladatba? Először elmentünk a helyszínre megkerestük a riportalanyunkat, majd bejártuk a parkot, igen elámultunk, mert igazán gyönyörű. Azután összedugtuk a fejünket és kigondoltuk a kérdéseket, amit Tirják úrnak teszünk fel. A parkban mintegy 4 órát töltöttünk. A feladatunk nem csak a riport elkészítése volt a parkról, hanem utána még egy jegyzetet is készítenünk kellett az adott témával kapcsolatban. Mi arról beszélünk, hogy a motoros fúkasza elriasztja a madarakat a parkból, inkább kézi kaszával kellene dolgozni és munkanélkülieket alkalmazni erre a munkára. A műsorunk érdekessége volt még hogy a szlogenünket szlovákul is elmondjuk, ezt azért csináltuk, hogy Szarvas városát megtiszteljük, mivel 1722 óta kétnyelvű a város.

Mivel jutalmazták a munkátokat?

Részt vehetünk az Országos Ifjúsági Médiatáborban Balatonfenyvesen. Itt, a 10 nap alatt profi rádiósoktól, tévésektől tanulhatjuk meg a szakmai trükköket, velük együtt készíthetünk majd műsorokat. A tábor vendége lesz Jakupcsek Gabriella, Kolosi Péter az RTL Klub programigazgatója vagy Németh Kristóf színész is. Nyertünk 10 - 10 ezer forint pénzdíjazást, a maradék 20 - 20 ezer forintot iskolánk fizeti, mellé 1 - 1 sajtóigazolvány tagsági díjjal is meglepett bennünket Gubucz igazgató úr. Mind a hat csapat a nyár folyamán részt vehet a Magyar Rádió Szegedi Stúdiójának a munkájában, valamint a Rádió 1 -nél és a Békés Megyei Hírlapnál is tevékenykedhetnek.

Milyen jövőbeli terveitek vannak a rádiózás területén? Szeretnétek-e riporterként, műsorvezetőként dolgozni?

Szeretnénk, ha minden kollégista miniket hallgatna, így tervezzük, hogy a kollégium minden szintjén, minden szobában hallgathatóak legyünk. Szerencsére a kolisok igénylik a műsorainkat. Volt néhány nap kiesésünk, amikor a versenyre készültünk, nem voltak adások, akkor a hallgatóink mindig azt kérdezték, miért hallgattunk el, mikor jövünk megint.

A stábunk minden tagja kacérkodik egyébként azzal a gondolattal, hogy nagykorunkban egy ismert rádiónál fogunk dolgozni. Tényleg el tudnám magamat képzelni, mint műsorvezetőt, a fiúk, pedig a háttérünkben segítenének nekem, mivel nagyon jól össze tudunk dolgozni, mindenben segítünk egymásnak, a jelszavunk az is lehetne, hogy „egy mindenkéért, mindenki egyéért”.

Nagyon sok sikert kívánok nektek a rádiózáshoz és remélem hamarosan tényleg minden kollégista benneteket fog hallgatni!

Komóczy Krisztina

Trodalmi oldal

A félegyházi üstökös

„Ha én valami múlt századbeli literátor lennék, azzal kezdeném az egészet, hogy 1879. július 19-én ragyogó üstökös jelent meg Kiskunfélegyháza fölött. De hát én csak amolyan gyalogjáró ember vagyok, Móra Ferenc sem szokott kacérkodni az üstökösrel, éppen ezért egyszerűen bejelentem, hogy az említett napon nagy volt az öröm Félegyházán a Daru utcában, mert Móra Mártonnak a felesége, Juhász Anna egészséges fiúgyermekét szült, akit Ferenc névre kereszteltek. /Juhász Gyula/

Ebben a hónapban Móra Ferencre emlékezünk, aki 125 évvel ezelőtt született.

Mindennapi kenyérünk

Már nagycsoka gyerek voltam, lehettem olyan ötödfelesztendő, és már körül tudtam bukfenézni a peryés-gödört, ha senki se látta. Úgy látszik, politikusnak készültem, azonban hamarosan kiderült, hogy nem való vagyok erre a pályára, mert a nyilvánosság előtt nem tudok bukfenézni. Pedig a nyilvánosságot csak fél szem képviseltem, amely az utcáról bekukucskált rám a deszkakerítést hasadékan keresztül. Zsibrita Jóska volt e fél szem birtokosa, velem egyidős gentleman, akihez a legőszintébb irigység fűzött. Tudniillik Jóska függetlenítette magát a polgári divattól és télen viselt szalmakalapot, nyáron pedig akkora báránysüvegben járt, hogy abba belefért volna a Dzsingisz kán feje is. Ezt azonban nem azért tette nevezett kortársam, mintha szembe akart volna helyezkedni a Daru utcai társadalom világfőfogásával, hanem azért, mert télen az öreg Zsibritának kellett a sapka, és nyáron ő hordta a szalmából készült párszárítót.

Elég az hozzá, hogy Jóska bekukucskált a kerítésen, ami még nem lett volna baj, de tudomra is adta, hogy jelen van: -Járljak! Én akkor éppen a fejem tetején álltam, de a következő pillanatban már benne voltam a peryében. Szerencsére puhára estem, és így politikai pályám anélkül ért véget, hogy csontom tört volna. Azóta meggyőződtem róla, hogy előbb-utóbb minden politikus belebukfenézik a peryés-gödörbe, s minél később esik bele, annál nagyobb puffan.

Nem is ezért emlékeztem nekem ez a télvégi nap, hanem, mert akkor eltem először háromfogásos vacsorát. Letapogattam magamról a hamut, és beoldalgattam a szobába. Szerencsére szülém semmit sem vett észre, mert nagyon bele volt merülve a Krisztusatyafiság könyvé-be. Odakuporogtam mellé, a padkára, a hóna alá fúrtam a fejemet, és néztem, hogy mozog a szája:

- Ö-rül-je-tek-és-vi-gad-ja-tok-mert-a- ti-ju-tal-ma-tok-bő-sé-ges-meny-nyek-ben.

A voces paginarum hamar elaltattott. Mikor fölébredtem, még mindig ott ültem a padkán, az öltetőről besütött a frissen esett hó, a félhomályban is ki bírtam venni a szülém arcát. Most már lecsukott szemmel, könyv nélkül imádkozott.

- Mindennapi kenyérünket adjad nekünk ma...

- Édes anyám – állítottam be közé és a jó Isten közé -, mit vacsorázunk máma!

Először végigmondta a miatyánkot, keresztet vetett, megcsókolta a könyv tábláján a feszületet, aztán felelt:

- Háromfélit: kenyeret, haját, bélit.

Azt mondtam erre, jobban szeretnék csak kétfélét enni, úgy mint máskor. Szalonnát kenyérrel.

- Jaj gyerekek, a szalonna most elment adóba – vette elő anyám a kanapé sarkából az abrosszal letakart fél kenyeret. – Örülünk, hogy a mindennapi kenyeret megadja a jó Isten. Arról persze még akkor semmit se tudtam, hogy minden államnak támasza és talpőve az adó, s hogy annak a malackának, amit karácsonyra vágunk, az volt a hivatása, hogy féloldal szalonnájával fönntartsa az államot. A jó Istenről azonban már tisztább fogalmam volt. Tudtam, hogy ha akart volna, legalább egy kis vajjal át adhatott volna a kenyéréhez. No, majd ha apám hazajön – gondoltam magamban. Oda volt dohányt vágni Ring kapitány úrnak, és mindig csak az esti harangzó vetette haza. De soha anélkül haza nem jött, hogy legalább egy kis nemzetiszínű árpacukrot ne hozott volna. Félalomban voltam már, mikor hazaért, de bizony semmivel se verte ki az álmat a szememből. Csöndesen ültek az asztalnál, elmorzsolgt egy karaj kenyeret, megivott utána egy kancsó vizet, és csak akkor szólalt meg, mikor pipára gyújtott. Akkor is csak annyit mondott: - Az istene ne legyen ennek a rossz háznak, legjobb volna felgyújtani, akkor nem nyúznának az adóval.

Kicsit nyugtalan álomom volt, égett a házunk, ropogott a nádtető, mint disznópörzsléskor a szalma. Az apám, pedig vasvillával két úriembert forgatott a tűzben.

- Mit csinál, édesapám! – kérdeztem.

- Megpörkölöm, fiam, ezeket a disznó koslebalókat.

A koslebalók azok az úriemberek voltak, akik házról házra jártak minden esztendőben, és konskribálták az adót. Egy mérges városi írnok, aki kalamust hordott a füle mellett, meg egy bakter, aki vitte utána az összesírási iveket és a tintásüveget. No meg az is a bakter tisztje volt, hogy megakadályozza a kötelességteljesítésben a kutyákat, akik minden házban meg akarták harapni az írnok urat.

Reggel, ahogy kisütötte a nap az álmat a szememből, az első dolgom volt kiszaladni az udvarra, megnézni a nádtetőt. Megvolt friss jó egészségben, a nagy mohacsomók elevezen zöldelltek ki az olvadó hóból.

- Más baj van itt – szólalt meg bennem a lelkiismeret. – A Lacika gombja miatt fogta el a jó Isten a kenyerünk mellől a szalonnát.

Lacika a legrongyosabb szabó volt, aki valaha e világon föltokat vetett a romlásnak indult nadrágokra és kabátokra. Már úgy ötven felé járt, fehér fércek akadoztak a szakállába, de gyámoltalan és együgyű volt, mit a gyerek. Ezért hívtam Lacikának még én is, akit pedig ő mindig „fiatalember”-nek szólított. Minden vasárnap eljött hozzánk vécsemnye után, és lámpagyújtásig segített az apámnak Deák Ferencet szidni. Akkor föl-kászálódott, és a nyakamba akasztotta a botja kampóját:

- No fiatalember, hogy kell szépen köszönni!

- Éljen a negyvennyolc! – rikkantottam el magam, mire Lacika elégedetten megveregette a vállamat, és megígérte, hogy ha az Isten élteti, akkor ő nevel belőlem olyan szabót, aki még atillát is tud szabni, olyant, mint az övé.

Nem hiszem, hogy lett volna a világon olyan kétségbeesett madárijesztő, aki azt az atillát vállalta volna, de volt rajta egy gomb, amire fogható szepet nem fogok már látni ebben az életben. A gomb piros csontból volt, de fekete karimával, és az eredeti hivatása az volt, hogy női keblen fogja össze a kabátot. A Lacika atilláján azonban csak mint l'art pour l'art nyert alkalmazást, s a mester tekintete mindig őrajta pihent meg, ha galambepéjét fölkaavarta a politikai szenvedelem.

Hát ez a gomb volt az, amely két nap óta az én ingem derekában lappangott. Nem bírtam ellenállni a kísértésnek, és egy óvatlan pillanatban, mikor Lacika az asztalra könyökölt, lesodrogattam a kincset az atilláról. Meg kell vallanom, hogy a bűntudat csak a gyomromon keresztül ébredt föl bennem, de egy percig sem haboztam a jóvátétellel. Még aznap délelőtt beosontam az öregtemplomba, s az oltárterítő megcsókolásának örve alatt odacsempésztem a gombot az Ur asztalára. Talán egyszerűbb lett volna a Lacika zsebébe csúsztatni, de akkor a jó Isten nem tudott volna róla, s én vele akartam a barátságot helyreállítani.

S azon az estén csakugyan azzal örvendeztetett meg édesanyám: - No cselédem, kertészpecsenye lesz a vacsoránk. Hát az volt, de bicska nem kellett hozzá. Kertészpecsenyének a sültököt csufolja a szegény ember. Jó étel az annak, aki szereti, de én hamarosan felmondtam neki a barátságot. Tél végén már vizet ereszt a tők, és elnyálkásodik a méze. Visszakívántam a mindennapi kenyeret, hajával, bélivel. De bizony néha a hajával is be kellett érni. Igaz, hogy amint kitavaszkodott, hetipiacos napon zöldhagymát is lehetett hozzá kapni. Ez volt a bérem azért, mert Vak Márinak, a zöldegség kofának hazatoltam a piacról az üres talicskáját.

Rossz esztendő járt, mostohán bánt velünk a földcséknék. Amit meghagyott a fagy, elverte a jég, leégette a nap.

- Az idén aszalt cseresznyét termelt a cseresznyefa – vágta a sarokba estéknék az apám a posztó-tarisznyát.

Az is jó volt nekem már akkor, a magjára száradt cseresznye. Olyan szükös volt nálunk a kenyér, hogy egyszerű színet se láttuk három napig.

Éhesen ödöngtem az utcánk gyepes árokpartján, mikor a gazdag Dobákné, a csirkéskofa, rámkialtott a muskállis ablakából: - Te gyerek, szaggas a malackámnak egy kis papsajftüvet ott az árokparton!

Szép, kövérlelvélű papsajtok bodorodtak ott, a levelüket megszedtem a malackának, én magam meg leleraktam a zsebemet szép kerek papsajftocskával. Aból lesz énnekem jó vacsorácskám.

Gazdag Dobákné igen meg elégedve a munkámmal. Nagy karaj fehér kenyeret adott napszamba. – Megállj, kenek rá mézet is – fordult be a kamarába. De én már akkor kívül voltam a kajsajton, és nekiesem a kenyérnek. De a falat nem ment le a torkomon, mert megképzett előttem az édesanyám sápadt képe.

- De jó volna visszarágasztani – néztem a megcsontult karajra, s belemarkoltam a papsajftba. Pedig most már nem volt olyan jóízű, mint azelőtt. Édesanyám azonban nem örült meg a kenyérnek. Inkább sírva fakadt, és visszaeröltette rám az ajándékom. – Én már megettem a másik karaj – vörösödtem el. (Azóta se esett hazugság ilyen nehezemre.) Anyám meg azon erősködött, hogy ő is vacsorázzon már. Mégpedig bundás gombócot. (Az meg a hajába főtt krumplinak az ünnepös neve. Nem rossz étel az se, ha só is van hozzá.) – Hanem tudod mit! – törülgette meg anyám a szemét – eltesszük a kenyeret apádnak. Szegény ki lesz éhezve, ha hazaér a szőlőből.

Azt már én nem értem ébren. A papsajftól jó álma van az embernek, nem fekszi meg a gyomrát. Csak hajnalban ébredtem föl, a szóváltásra.

- Ne bánisd, fiam, jobb lesz az nektek itthon – hallottam az apám szavát. – Én elvagyok kenyér nélkül is, ellát engem az eperfa.

- No minket se féltsen – kevélykedett anyám, s belecsúsztatta a kenyeret a tarisznyába. – Jó az Isten, ma is ad annyit, mint tegnap.

Hát éppen annyit adott. Papsajftocskát, sárgarépácskát, krumplicskát. De még egy darab sajftocskát is találtunk a láda fenekén. Ott felejtődött meg a télen, s úgy megkeménykedett, hogy nem vette magába a kést. Anyám örült is neki nagyon, mert így az egészet nekem adhatta. Azt mondta, az ő foga már nem bírja.

Még akkor is a kővé vált sajftot majszoltam, mikor este az apám hazaért a szőlőből. Vigan csóválta meg a tarisznyáját:

- No Ferkó, találd ki, mit hoztam nekéd!

- Jaj mit! Tán fűrjcskét! – ugrottam fel lelkesedve.

- Nagyobb újság ez annál is – bontogatta a tarisznyacsüsköt.

- Nézd-e, madárlátta kenyér!

Tulajdon az a kenyér volt, amit én adtam anyámnak.

Azóta tudom, mi az a „mindennapi kenyérünk”.

(Móra Ferenc: Vércim – Parasztjaim)

Ízes ízek

július

Mézes

Hozzávalók: 10 tojás sárgája, fél kg méz, 30 dkg cukor, 1 kávéskanál szódobikarbonsav, 2 kanál rum, 1 késhegynyi törött fahéj (lehet 1 kávéskanálnyi is), 1 citrom reszelt héja, 10 tojás fehérje, fél kg liszt.

A tojássárgát kikeverjük a mézzel, cukorral, szódobikarbonsavval, amelyet előzőleg rummal vegyítettünk, fahéjat, citromot, tojásfehérjét keverünk hozzá. Utoljára keverjük bele a lisztet. Zsírozott, lisztezett tepsibe öntjük, lassú tűzön kisütjük (1 óra alatt).

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL! További
információ: 06-20-9815-771

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földelken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:
PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.
Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

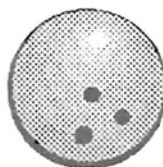
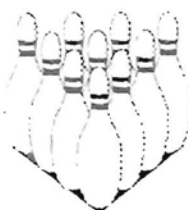
☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

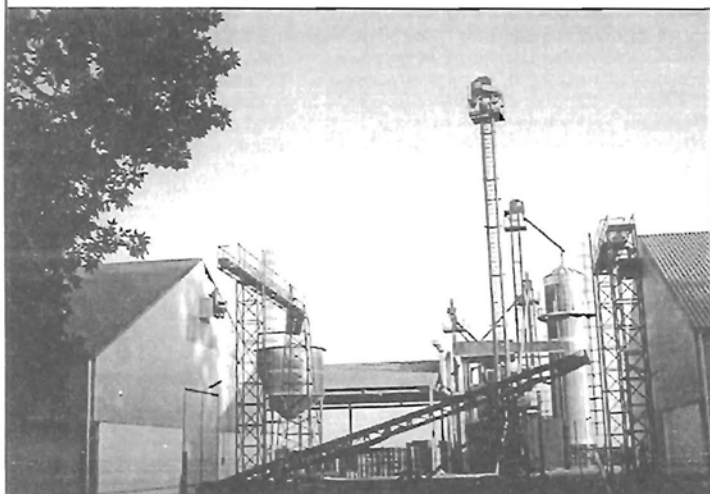
Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Fehér Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSÍK VINCE, aki Endrődön lakott, május 31-én 81 éves korában rövid súlyos betegség után befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, családja, testvérei, és a rokonok.

GALAMBOS BÉLA, aki a Selyem utcában élt, június 12-én, 62 éves korában súlyos betegség után visszaadta lelkét teremtő Urának. Gyászolják: a családja, ismerősei.

TÍMÁR IMRÉNÉ Timár Magdolna, aki Endrődön élt, 91 éves korában június 8-án hosszú betegség után befejezte földi életét. Gyászolják: leánya, veje, unokái, és dédunokái.

TÍMÁR JÓZSEF KÁROLY, volt Zöldfa utcai lakos 52 éves korában váratlanul elment az élők sorából. Gyászolják: élettársa, gyermekei és családja.

Dr. RADNÓTI (Dinya) VILMOSNÉ Timár Irénke, aki Budapesten élt, június 4-én befejezte földi pályáját, visszaadta lelkét teremtő Urának, és az Örökkévalóság Honába költözött. Földi maradványait a Kelenföldi Templom urnatemetőjébe helyezték örök nyugalomba, július 5-én. Gyászolják: féltestvérei és azok családja, unokatestvérei és azok családja, rokonai, ismerősei és az Endrődiek Baráti Köre.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

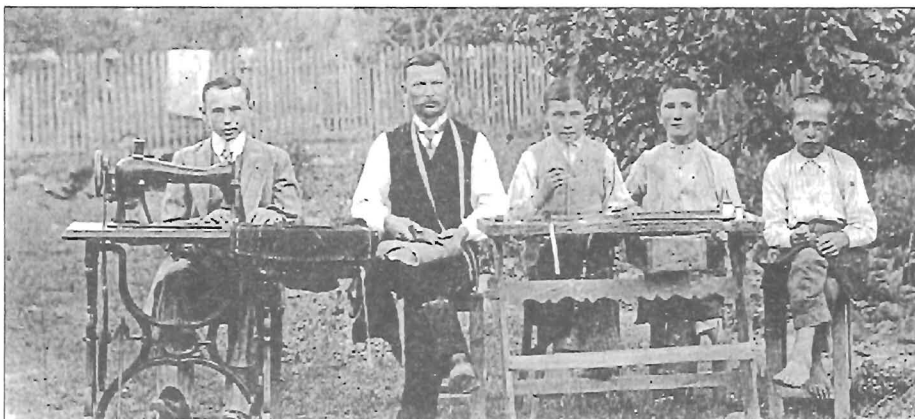

Fényképalbum

Knapp Lajos szabómester az I. világháborúban volt, és felesége az öt gyerekkel itthon.

A képen balról jobbra: Mária, Imre középen az édesanyjuk, ölében Vince, Lajos és Endre

Endrőd, 1914-15. évben

Knapp Lajos szabómester hazatért a háború fogságából, és segéddel, valamint három szabó inassal dolgozik a Selyem utca 37-ben.

Balról jobbra: Fülöp Lajos segéd, Knapp Lajos szabómester, valamint Gyebnár Vendel, Fekécs Lajos és G. Timár János inasok

Beküldő: Kertes Katalin (Knapp Lajos unokája), Békéscsaba

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT JAKABHAVA

Információ gazdálkodóknak

ARATÁS ELŐTT A NÖVÉNYVÉDELEMRŐL

Lassan aratásra készülnek a gazdák, a termés jönnek ígérkeznek, de még „sokszor kinn alszik” addig! Jelenleg sok búzagalaszban a kalászkák közé beférkőztek a **levéltetvek**, 10-20 nem ritkán még több, - szivogatásukkal alattomosan csökkentik a termést. Az időjárás kellemes számukra, más növényeken is megfigyelhetjük erős felszaporodásukat. Természetes ellenségeik száma kevés a kártétel megakadályozásához, ezért ajánlatos a további kártétel elkerülése érdekében védekezni - a permetező keretét a kalász szintje fölé 50 cm-re felemelve kell a permetet kijuttatni, hogy a tetvek károsítása miatt ne legyen később még korompenészes is a búza kalásza és levele. A védekezés viszonylag olcsó terméke a **TAGLÓ**, és csupán 7, 5 köbcenti a hektáronkénti dózis.

A térség jelentős növénye a **napraforgó**, melynek szintén komoly termés csökkentő kártevője a levéltetű, amely jól befészkel magát a bimbó levelei közé, és ezért csak felszivódó hatóanyagú szerrel lehet ellene eredményesen védekezni. Célszerű a gombabetegek elleni megelőző védekezést összekapcsolni a bimbóban már ott található levéltetvek tartós hatású irtásával, amihez a **CALYPSO** és **SFERA** nevű készítményeket ajánljuk. A **CALYPSO** hosszu: **3-4 hetes tartamhatásával és környezet illetve ragadozó és beporzó rovarokat kímélő** tulajdonságával emelkedik ki a rovarölő szerek közül. A **CALYPSO** olyan rovarölő szer, amely nappal kipermetezve sem káros a méhekre, ezért a méhészek elismerését is kivívta.

A csapadékos időjárás minden növényt, így a napraforgót is fogékonyabbá teszi a gombabetegekre, így fokozott jelentősége van a szár és tányérbetegek elleni megelőző védekezésnek! Néhány helyen már feltalálható a **peronoszpóra** úgynevezett primer tünete a napraforgóban, ellene nem ismeretes a csávázáson kívül más eredményes növényvédelmi eljárás, azonban a fertőzött tövek kiszedése és a táblából való eltávolítása a szomszédos tövekre való átterjedést megakadályozhatja. (Gyűjtsék műtrágyás zsákba és alkalmas helyen semmisítsék meg!)

Az elmúlt év legjelentősebb napraforgó termesztési kockázata a **gyapottok bagolypille** volt, ha az időjárás csapadékos marad, - vélhetően nem fog akkora létszámmal újra jelentkezni, azonban ha kánikula lesz, - rendkívül gyorsan képes felszaporodni és a tányérre károsítani! Ezek a sebzések azután a különféle kórokozók számára behatolási lehetőséget biztosítanak, és egy csapadékos őszi komoly termés kiesés következhet be!

Sokan csak a múlt évi igen jó napraforgó termésre emlékeznek, szeretnénk a figyelmüket egy a korábbi években kevésbé megfigyelt, azonban tavaly országosan komoly fertőzést elért betegségre, a napraforgó rozsdára felhívni, melynek szaporító képletei nagy tömegben fellelhetők és képesek a szél útján is terjedni!

A korábban már említett **SFERA** gombaölő-szer kettős hatóanyagánál fogva hosszú ideig képes a kórokozót blokkolni, és a múlt évi aszályos, a gombák számára kevésbé alkalmas évjárásban is megfigyeltek üzemi szinten, a szintén kezelt kontrollhoz képest

300 kg/ha terméstöbbletet. Ennek magyarázata a trifloxi-srtobin hatóanyag vitalizáló képességében rejlik. Ez a hatóanyag a perme-tezést követően a növény viaszrétegébe ágyazódik, majd onnét gá-zosodás útján az intenzíven növekvő nem kezelt részek védelmét is hosszú ideig megoldja. A **SFERA** 0,6-0,8 liter/hektáronkénti dózisban engedélyezett.

Növényvédelmi kérdéseikre szívesen válaszolok, hívjanak a **20/519 27 45-ös** mobilon

Egető István területi képviselő

SFERA

Bayer CropScience

üzemmérettől függő degresszív támogatására, *folytatás a 133. oldalról* előnybe részesítve tehát a kisebb üzemeket.

Ezen intézkedés céljának és értelmének megértéséhez feltétlenül tudnunk kell, hogy az

EU-ban az átlagos birtoknagyság 19 ha!

Az 50 ha-át meghaladó birtokok aránya mindössze 8,6%, de pl. Portugáliában csupán 2,4%, Franciaországban viszont közel 30%. Ez is azt valószínűsíti, hogy a kisebb méretkategóriába tartozó birtokok meghatározó aránya miatt a vidékfejlesztési támogatások tartós és növekvő súlyú elemi lesznek az Közös Agrárpolitikának.

Az átalakuló európai agrár és vidéktámogatási rendszer

Az EU-ban az agrártámogatásoknak ma tehát két, eltérő jellegű csoportja létezik: régi típusú, mennyiségekhez (kvótához) kötött, un. 1. pilléres támogatások, illetve az új típusú, gazdálkodási rendszerekhez és területekhez kötött vidékfejlesztési /ökoszociális/ vagy 2. pilléres kifizetések. Az erősödő új elemek a gazdálkodási rendszerekhez és területekhez kötött un. vidékfejlesztési támogatások nemcsak a **GOFR** - növények, hanem különböző ágazatok és eltérő adottságú területek támogatására is felhasználhatók. Ilyen 80%-os mértékben EU társfinanszírozott - kifizetési jogcímek pl.: az agrárkörnyezetgazdálkodási rendszerek és a kedvezőtlen adottságú térségek támogatása, speciális intézkedések félig önálló gazdaságok /"a kicsik"/ számára, agrárterületek erdősítése, termelői csoportok létrehozása, állatvédelmi és növény-egészségügyi EU előírások átvételének támogatása stb.

További lehetőségeket kínálnak azok a 15-40%-os EU társfinanszírozás mellett rendelkezésre álló források, amelyekből fedezhetők pl.: mezőgazdasági beruházások, feldolgozás, kereskedelem támogatása, fiatal gazdák támogatása, oktatás, a vidéki térségek alkalmazásának és fejlődésének elősegítése, stb. Ezek közül a gazdák számára a legjelentősebb jövedelemforrást 4 kifizetési forma jelenti, amit a következő számban ismertetünk.

Ángyán József agrármérnök

Gödöllői Szent István Egyetem tanára,
Környezet-és Tájgazd. Intézet Igazgatója

Közreadta: Dr. Giricz Katalin közgazdász

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

júliusi ajánlataim:

- grillezők, faszén
- bagrácsok, bagrács-állványok
- fűnyírók, szegélynyírók
- szivattyúk, öntözőtömlők
- öntözőfejek, csőbillincsek
- szünyogháló, szünyogriasztók
- befőzéshez üvegek, tetők
- műanyag hardok, kukák
- vegyszerek, permetezők
- kéziszerszámok, szeged
- csavarok, kerítésdrótok
- faliák, takaróponyvák
- DÜFA zománccfesték, ecetek
- védőkesztyűk, gumicsizmák

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva

Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu